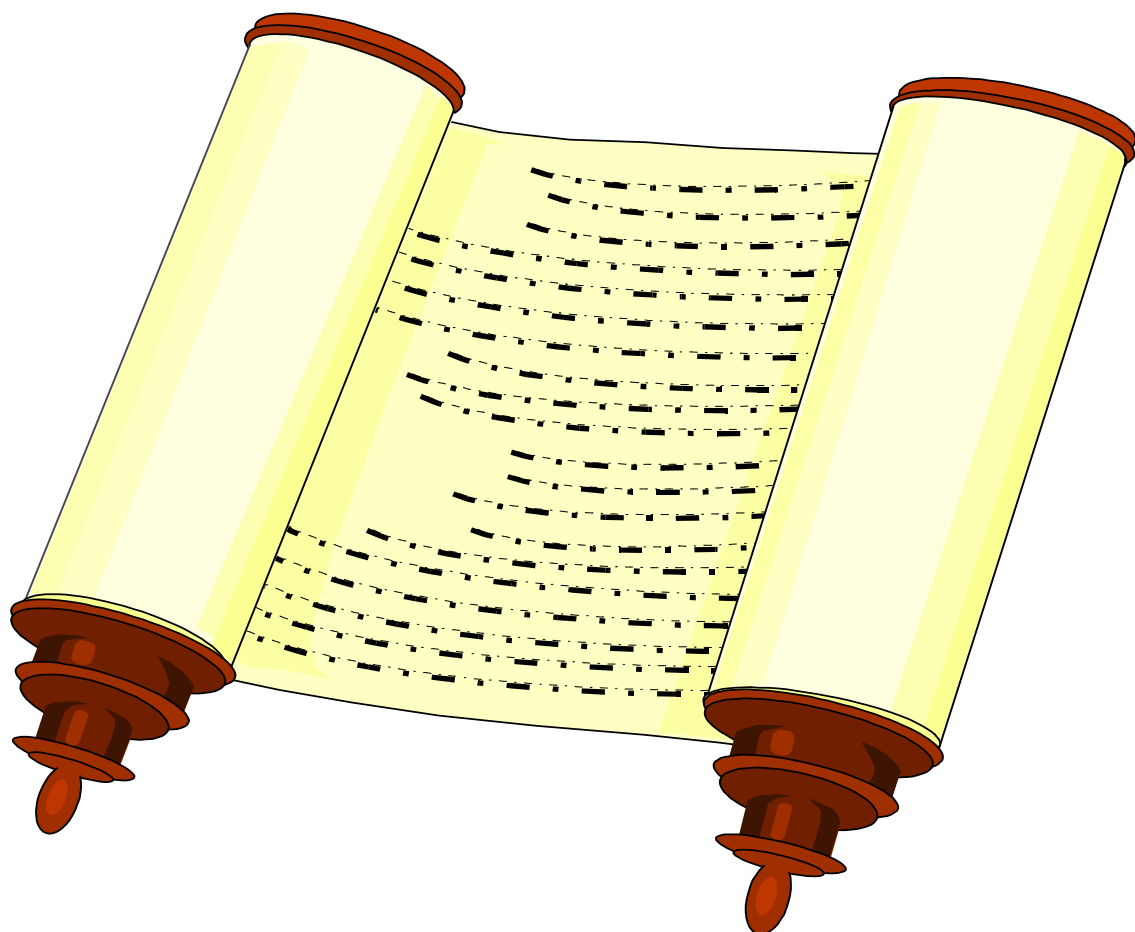

”בני ציון”

פרד”ס התורה

פשוט וברור

פְּרִשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: מְצוּרָע לרפואת: תהילה הדר בת אסתר

עַרְשׁ"ק ד' ניסן תשע"ד (4.4.14) **כְּנִיסַת הַשֶּׁבֶת: 18:31**

יְצִיאַת הַשֶּׁבֶת: 19:41

הַפְּטָרָה: "וְאַרְבַּעָה אַנְשִׁים" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"...וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לְמִטְהַר שְׁתֵּי צִפְרִים... וְשַׁחַט אֶת הַצִּפְרִי הָאֶחָת... וְשִׁלַּח אֶת הַצִּפְרִי הַחֵזֶק..."

על הכתוב "וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לְמִטְהַר שְׁתֵּי צִפְרִים", מִפְּרֵשׁ רש"י, שֶׁהֵטַעַם שְׁצִוָּתָהּ הַתּוֹרָה עַל הַמְצוּרָע לְהִבְיֵא שְׁתֵּי צִפְרִים לְטַהַרְתּוֹ הוּא: "לְפִי שֶׁהִנְגָּעִים בָּאִים עַל לְשׁוֹן הָרֶעַ שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה פִּטְפוּטֵי דְבָרִים, לְפִיכֶךָ זְקוּקִים לְטַהַרְתּוֹ לְצִיפּוּרִים, שֶׁמִּפְּטָטִין תָּמִיד בְּצִפְצוּף קוֹל". אוֹלָם, לְפִי דְבַרֵי רש"י, מִתְעוֹרְרַת הַשְּׂאֵלָה, מִדּוּעַ צִוָּתָהּ הַתּוֹרָה לְשַׁחַט רַק צִיפּוּר אֶחָת, וְאֵילּוּ אֶת הַצִּיפּוּר הַשְּׁנֵי מְשַׁלְּחִים עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה?

על-כֵּן אֹמֵר הַזֹּהָר הַקָּדוֹשׁ: "כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם מְקַבֵּל עֲנָשׁ עַל דִּיבּוּר פְּגוּם (=לְשׁוֹן הָרֶעַ), שֶׁלֹּא הָיָה צָרִיךְ לְדַבֵּר – כֵּן כָּל שֶׁכֵּן שִׁיקַבֵּל עֲנָשׁ עַל דִּיבּוּרֵי קִדְשׁ, שֶׁהָיָה יָכוֹל לְדַבֵּר וְלֹא דַבֵּר, כְּגוֹן שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהוֹכִיחַ אַחֵרִים – וְלֹא הוֹכִיחַ, וְשִׁתַּק".

לְפִי זֶה מְבוֹאָר הַיֵּטֵב עֲנִינְ הַמְצוּרָע, שֶׁמִּבְיֵא שְׁתֵּי צִיפּוּרִים, כְּאֲשֶׁר אֶת הָאֶחָת שׁוֹחֲטִים, וְאֶת הַשְּׁנֵי שׁוֹלְחִים חֵזֶק: הַצִּיפּוּר שֶׁשׁוֹחֲטִים בָּאָה לְכַפֵּר עַל דְּבוּרִים בְּטָלִים, שֶׁלֹּא הָיָה צָרִיךְ לְדַבֵּר אוֹתָם, וְלִכֵּן שׁוֹחֲטִים אוֹתָהּ – לְהוֹרוֹת עַל מְנִיעַת הַפִּטְפוּט בְּדְבָרִים בְּטָלִים. אֲבָל הַצִּיפּוּר הַשְּׁנֵי, שֶׁמְשַׁאֲרִים חֵזֶק וְשׁוֹלְחִים עַל-פְּנֵי הַשְּׂדֵה, בָּאָה לְכַפֵּר עַל זֶה שֶׁלֹּא דַבֵּר דְּבָרֵי תּוֹרָה וְתוֹכַחַת שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְדַבֵּר, וְלִכֵּן מְשַׁאֲרִים אוֹתָהּ בְּחַיִּים, כְּדֵי שֶׁתִּמְשִׁיךְ לְפִטְפוּט, וּבְכֵן לְהוֹרוֹת עַל הַחַיּוֹב לְדַבֵּר דִּיבּוּרִים שֶׁל קִדְוָה.

רוֹאִים אָנוּ כִּי מִכָּאן בָּאִים לְיַדֵּי בִיטוּי שְׁנֵי כּוֹחוֹת נִפְלְאִים שֶׁקְשׁוּרִים בְּכַח הַדִּיבּוּר – הַכַּח לְדַבֵּר מוֹל הַכַּח לְשִׁתּוֹק, וְכִפִּי שֶׁאִמֵּר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (קֹהֶלֶת ג', ז'): "עֵת לְחַשׁוֹת (=לְשִׁתּוֹק) וְעֵת לְדַבֵּר".

וּפְתַח וְאִמֵּר שֶׁלִּמָּה הַמְלִיךְ קוֹדֵם "עֵת לְחַשׁוֹת", לְפָנֵי "עֵת לְדַבֵּר". שְׁכֵן, הַכַּח לְחַשׁוֹת הוּא הַרְבֵּה יוֹתֵר קָשָׁה מִהַכַּח לְדַבֵּר. וְלֹא לְחִינָם אִמְרוּ חו"ל (יומא כג'): "הַנְּעֻלְבִּין וְאִינָן עוֹלְבִּין, שׁוֹמְעִין חֲרַפְתָּן וְאִינָן מְשִׁיבִין... עֲלֵיהֶם הַפְּתוּב אֹמֵר (שׁוֹפְטִים ה'): 'וְאֶהְבִּיו כְּצִאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ". וְעוֹד אֹמְרִים חו"ל בְּגִמְרָא (חולין פט'): "אֵין הַעוֹלָם מְתַקֵּים אֶלָּא בְּשִׁבִיל מִי שְׁבוּלָם אֶת עֲצָמוֹ בְּשַׁעַת מְרִיבָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שם): 'תִּלְהַ אֶרֶץ עַל בְּלִימָה".

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף אֶת מָה שֶׁאִמֵּר יִצְחָק לְיַעֲקֹב (בראשית כז, כב'): "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב וְהִידִים יָדֵי עֲשׂוֹ". וְדַרְשׁוּ חו"ל (בראשית רבה סה, כ'): "בְּשַׁעָה שֶׁהוּא (=יַעֲקֹב) מְצַפְצֵף בְּקוֹלוֹ – אֵין הִידִים יָדֵי עֲשׂוֹ, (דְּהֵינּוּ) (ש) אֵין יָדֵי עֲשׂוֹ שׁוֹלְטוֹת (עֲלִיו).". וְצָרִיכִים אָנוּ בִּיאוֹר, מִדּוּעַ כְּתוּב: "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב" – ה"קל" הָרֵאשׁוֹן חֲסַר (=לֹא ו), וְאֵילּוּ ה"קול" הַשְּׁנֵי הוּא מְלֵא?

וּפְרֵשׁ הַרְה"ג פִּינְחָס פְּרִידְמָן וְאִמֵּר: שְׂרָצָה כָּאֵן הַפְּתוּב לְרְמוֹז לָנוּ, שֶׁאִמְנָם חָשׁוּב מְאֹד לְדַבֵּר דְּבָרֵי תּוֹרָה בְּקוֹל. אֵךְ, הַתְּנָאֵי לְכֶךָ הוּא, שֶׁיִּדְעַ הָאָדָם גַּם לְשִׁתּוֹק כְּשֶׁצָּרִיךְ לְשִׁתּוֹק, כִּי רַק אִזּוּ יֵשׁ חֲשִׁיבוֹת לְדִיבּוּר שְׁלוֹ בְּדְבָרֵי תּוֹרָה וְתַפִּילָה. שְׁכֵן, אִם הָאָדָם מְדַבֵּר דִּיבּוּרִים אֲסוּרִים, הָרִי הוּא פּוֹגֵם בְּכַח דִּיבּוּרוֹ, וְאֵין עֲרֵף לְדְבַרֵי הַתּוֹרָה וְהַתַּפִּילָה שְׁלוֹ. וְזֶהוּ שְׂרַמְזוּ יִצְחָק אֲבִינוּ: "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב", דְּהֵינּוּ רַק כְּשִׁישׁ לְיַעֲקֹב אֶת שְׁנֵי הַכּוֹחוֹת – "הַקֵּל" הַחֲסַר (=דְּהֵינּוּ, שִׁיּוֹדַע לְהַחֲסִיר אֶת הַקוֹל – כְּאֲשֶׁר צָרִיךְ לְשִׁתּוֹק) וְה"קול" הַמְּלֵא (=שִׁיּוֹדַע דְּבָרֵי תּוֹרָה וְתַפִּילָה) – רַק אִזּוּ "אֵין יָדֵי עֲשׂוֹ שׁוֹלְטוֹת".

וְהֵנָּה, אֶת שְׁנֵי הַכּוֹחוֹת הַמוֹפְלְאִים הֵלְלוּ – לְדַבֵּר כְּשֶׁצָּרִיךְ לְדַבֵּר, וְלְחַשׁוֹת (=לְשִׁתּוֹק) כְּאֲשֶׁר צָרִיךְ לְחַשׁוֹת – אָנוּ רוֹאִים בְּמִיּוֹתֵד אֶצֶל אֶהֱרֵן הַכֹּהֵן. שְׁכֵן, אֶהֱרֵן, מְצַד אֶחָד הַשְּׁתַּמֵּשׁ עִם כַּח הַדִּיבּוּר כְּדֵי לְהַרְבּוֹת אַחֲוָה וְרַעוּת אֶצֶל הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לְתוֹרָה". וְאִמְרוּ חו"ל: "כְּשֶׁהָיָה רוֹאֵה אֶהֱרֵן שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם הַשׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה, הָיָה הוֹלֵךְ לְאֶחָד מֵהֶם, וְאֹמֵר לוֹ: בְּנִי, רֵאֵה! חֲבֵרְךָ מְטַרֵף אֶת לְבוֹ (=מִתְבַּלְבֵּל מְרׁוב צַעַר), וְתוֹלֵשׁ שְׁעוֹרוֹתָיו וְצוֹעֵק: 'אוּי לִי אֵיךְ אֶשָּׂא עֵינַי אֶל חֲבֵרִי? מִתְבַּיֵּשׁ אֲנִי מִמֶּנּוּ, שֶׁאֲנִי הוּא שֶׁחֲטָאתִי לוֹ!' וְכֵן הָיָה יוֹשֵׁב אֶצְלוֹ, עַד שֶׁמְסִיר קִנְיָה וְשִׁנְיָה מִלְּבוֹ. אַחַר הָיָה הוֹלֵךְ לְחֲבֵרוֹ, וּמְסַפֵּר לוֹ אוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁסִּפֵּר לְרֵאשׁוֹן. וְכִשְׁנִפְגְּשׁוּ שְׁנֵי שׁוֹנְאִים אֶלְהָ, הֵיוּ מִתְחַבְּקִים וּמְנַשְּׁקִים זֶה לְזֶה בְּאַהֲבָה רַבָּה". וְעֲלִיו אֹמֵר הַפְּתוּב (מלאכי ב, ו'): "תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ... בְּשִׁלּוֹם וּבְמִישׁוֹר הֵלֶךְ

אתי ורבים השיב מעון". ועוד אמרו חז"ל (רמב"ם על מסכת אבות א', יג): "אהרן, עליו השלום, כשהיה מרגיש באדם שתוכו רע, או שהיו מספרים לו שתוכו רע ושבידו עבירה, היה מתחיל לו לשלום, והיה מתאהב אליו, היה מרבה לספר עמו. והיה האיש ההוא מתביש בנפשו, ואומר: אוי לי! אילו היה יודע אהרן (את) צפון לבי ורע מפעלי, לא היה מתיר לעצמו להסתכל בי, כל שכן שידבר עמי. ואמנם אני אצלו בחזקת אדם כשר. לכן אני אאמת את דבריו ומחשבתו, ואהיה חוזר למוטב. ו(כך) נעשה מתלמידיו הלומדים ממנו".
הרי לנו כוחו הנפלא של אהרן, להשתמש עם כח הדיבור שלו להרבות שלום בין אדם לחברו, ובין ישראל לאביהם שבשמים.

אולם, כגדל כוחו הנפלא של אהרן הכהן בדיבור, כך גדול היה כוחו גם בשתיקתו, ולהימנע מדיבור מיותר כאשר צריך, וכפי שמעיד עליו הכתוב כאשר מתו שני בניו הקדושים, נדב ואביהוא (ויקרא י' ג): "ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימתו לפני ה'... וידם אהרן", ופרש רש"י: "קבל שכר על שתיקתו, ומה שכר קבל? שנתית עמו הדיבור, שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין".

ויש להוסיף מה שפרש ה"צמח ה' לצבי" (שמיני וידום), על הכתוב "וידם אהרן". שכן, יש לדקדק על הכתוב "וידם". מדוע נקטה התורה בלשון "וידם", ולא בלשון "וישתק", או "ויחרש"?

ובאר ה"צמח ה' לצבי" ואמר: הנה, ידוע שהעולם מתחלק לארבעה מינים: דומם, צומח, חי ומדבר – כאשר כל מין הוא למעלה מחברו. והנה לכל שלשת המינים – צומח, חי ומדבר – יש רגש, וכל אחד מגיב לפי דרכו כאשר מפים אותו (מחקרים מעידים שאף הצומח מגיב למפות). אולם, יוצא הדופן הוא הדומם כמו העפר והאבן, שברור שאין בהם שום תגובה ורגש, והם אינם מגיבים כאשר מפים אותם.

וזהו שמעיד הכתוב על אהרן "וידם אהרן" – אהרן הכהן ירד ממדרגת מדבר, לבחינת דומם, דהינו היה כאבן דוממת, ולא הגיב על המכה שנחתה עליו (כאשר מתו שני בניו). על-כך זכה אהרן למידה כנגד מידה, שנתיתו אליו הדיבור של הקב"ה. שכן, כמו שאהרן ירד ממדרגת מדבר למדרגת דומם, כך נתעלה הוא ממדרגתו, עד למדרגת ה"מדבר" הכי גבוהה שיש, כאשר נתיחד עמו הדיבור של הקב"ה. יהי רצון שנזכה כלנו לשמור על קדושת הפה, ולהגיע למדרגת הכתוב: "עת לחשות (=לשתוק) ועת לדבר", דהינו לדבר דברי תורה ותפילה. אך גם לדעת לשתוק כשצריך לשתוק. (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

צריך "לנתץ" את ה"קירות" (=כוחות היצר הרע), ולצאת ולהשפיע תורה גם לאחרים העומדים בחוץ

ידוע, שכאשר האדם מדבר לשון הרע, מביא עליו הקב"ה נגעים וחולאים על גופו, וכדי לתקן את עונו צריך האדם לעסוק בתורה, כפי שכתוב (ערכין טו): "ומה תקנתו (=רפואתו) של (ה)מספר לשון הרע?... יעסוק בתורה". אולם, כאשר הקב"ה מביא נגעים על ביתו של האדם ולא על גופו, הסיבה לכך היא שאותו אדם לא פגם בלשון הרע או בגאווה. אלא להיפך, פגם הוא בענוה פסולה, שחושב לעצמו שאין הוא ראוי להשפיע לאחרים מתורתו. שכן, בכל איש ישראל טמונים כשרונות רבים והשגות בתורה, אלא שמתלבש אותו אדם בענוה פסולה, שאין בה שום ערך, ויצרו אומר לו: "מי אתה? ומה אתה שתלמד תורה, או תעסוק בגמילות חסדים?"

ולכן הקב"ה מביא נגעים על קירות הבית ולא על גופו של האדם, כדי ללמדו בכך, שצריך "לנתץ" את ה"קירות" (=כוחות היצר הרע), העומדים בדרכו, ולצאת ולהשפיע מתורתו גם לאחרים העומדים בחוץ.

וצריך לדעת, שלכל איש ישראל יש ערך ויכולת לתרום ולהשפיע לאחרים, כמו ששנינו בגמרא (קידושין ל'): "תנו רבנן: שלשה שותפין יש באדם: הקדוש ברוך הוא, ואביו, ואמו". ופרש רש"י, שאביו ואמו נותנים לאדם את הגוף, והקב"ה נופח בו את הנשמה. ולכן נמצא, שבכל אחד ואחד מישראל (יהיה מי שיהיה) טמונה נשמה טהורה, חלק אלוך ממעל, ויכול הוא להשפיע את חלק תורתו (מצד נשמתו) לאחרים.
"בדד ישב מחוץ למחנה מושבו"

יום אחד הופיע בביתו של רבי ישראל מסלנט אחד מ-'מחפשי החטאים' שבעיר, ולחש על און הרב, שבביתו של פלוני נעשים מעשים אשר לא יעשו, ומן הראוי להתערב מיד כדי לגדור את ה"פרצה". רבי ישראל האזין, כדרכו, בסבלנות רבה לדברי האיש, ובתום ספורו אמר לו: כידוע, מצות התורה היא לשלוח את המצרע מחוץ לכל שלשת המחנות של עם ישראל. שלוח מרוחק זה של המצרע אפשר להסביר בדרך הבאה: חז"ל אמרו במסכת ערכין (טז, עא), שמחלת הצרעת באה על האדם בעון לשון הרע. ואסור לשון הרע אינו זקוק על הפצת דברי שקר, אלא גם בגלל שמחפשים חטאים ופגמים רק אצל אחרים, וכיון שכך, אומרים לבעל לשון הרע הזה: אם אמנם אתה מומחה גדול במציאת חטאים ועונות ופשעים אצל אחרים - צא מחוץ למחנה, התבודד עם עצמך ימים רבים, וכך תוכל לחשוף ולגלות חסרונות ועונות אצלך, שאינם מועטים כלל וכלל... שבת שלום לכל בית ישראל!

נא לשמור על קדושת הגיליון!

פרשת השבוע: מצורע לרפואת: תהילה הדר בת אסתר

ערש"ק ד' ניסן תשע"ד (4.4.14) **כניסת השבת: 18:31**

ציאת השבת: 19:41

הפטרה: "וארבעה אנשים" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"לחדש ניסן"

ידוע ומפורסם בספרים הקדושים, שלשם הקב"ה, שם הוי"ה ברוף הוא, יש יב'(=12) צירופים שונים, המכונים כנגד יב'(=12) חודשי השנה, כאשר לכל חדש וחדש יש צירוף אחד, המיוחד לו (ראה טבלה).

ומאחר ואנו נמצאים כבר בחדש ניסן, צריכים אנו לדעת, שהצירוף של חדש ניסן הוא שם הוי"ה כסדרו, בישר ("יהוה"), והוא יוצא מהפסוק: "ישמחו השמים ותגל הארץ". והיות וצירוף חדש ניסן הוא שם הוי"ה כסדרו, על-כן הוא ראש ושרש לכל חודשי השנה, שהצירוף שלהם אינו כסדרו. ולכן, עיקר יניקתם וקבלת השפעתם של חודשי השנה הוא מצירוף של חדש ניסן, שהוא כאמור שם "יהוה" בישר.

והנה, ידוע ומפורסם, שכאשר שמו יתברך הוא בישר ("יהוה"), מורה הדבר על מידת הרחמים. ואולם, כאשר שם הוי"ה אינו בישר, כמו בשאר חודשי השנה, מורה הדבר על-כך שמידת הרחמים אינה בשלימות. ויש עוד לומר, שהצירוף של חדש ניסן (שהוא כאמור שם הוי"ה כסדרו) ("יהוה") יוצא מהפסוק "ישמחו השמים ותגל הארץ". שכן, כאשר יש שפע ורחמים בעולם, אז ישמחו העליונים בשמים, וגם התחתונים בארץ, ויאמרו בגויים ה' מלך. ועוד כתוב בספרים הקדושים, שמכיון שהצירוף של חדש ניסן הוא כסדרו ("יהוה"), על-כן הוא כאמור ראש ושרש לכל צירופי שאר חודשי השנה, ולכן נקרא ניסן "חדש האביב". שכן, אביב הוא אותיות אב-יב', דהינו, אב ושרש לכל יב'(=12) החודשים בשנה.

ענין זה מבואר בספר הקדוש "דגל מחנה אפרים" (פרשת בא), בבארו את הפתוב במדרש רבה (שמות רבה טו', יג'): "החדש הזה לכם (הוא) ראש חודשים, אמר שלמה (המלך): 'בי מלכים ימלוכו' (משלי ח'). ומבאר ה'דגל מחנה אפרים" את כונת מדרש זה בלשונו הקדושה, ואומר: "יש יב'(=12) מזלות, ו-יב'(=12) צירופי "הויה" ברוף שמו, השולטים ב-יב'(=12) חודשי השנה, ועל-ידי צירופים אלו נמשכים כל הנהגות המזלות והמלכים (=ראשי אומות העולם). וזהו 'בי' - דהינו יב'(=12) צירופים, (1) על-ידם מלכים ימלוכו, שמשם נפסק ונמשך כל המלכים כנ"ל. על-כן, חדש האביב (=חדש ניסן) הוא ראש השנה למלכים, כי בחדש ניסן (שם) הוי"ה שלו כסדר, והוא אב לכל הצירופים, שהם נולדו מן הצירוף הראשון (=יהוה), ולכן ממנה נמשך הנהגות כל המזלות. וכמו "הבעש"ט הקדוש נשמתו עזן זולה", שאמר פעם אחת בחדש ניסן לרב המגיד המפורסם מטרטשין: 'עתה העת שצריכים להתפלל, כי באחד בניסן ראש השנה למלכים, ואז נתמנו (=מתמנים) כל שרים ושלטונים (=והשליטים) שבעולם, ולעת עתה נתמנו שרים לא טובים, ועתה הוא העת להתפלל'. עד כאן שמעתי מפיו הקדוש. ונראה לי שהוא הטעם הנ"ל, כי בחדש זה... (שם) הוי"ה (הוא) כסדר (יהוה) שהוא אב לכל יב'(=12) צירופים כנ"ל".

ופדי להבין את גדל מעלת חדש ניסן, ומדוע צוה הקב"ה למנות את כל החודשים מחדש זה, יש ללמוד ממה שכתב בספר הקדוש "ברית כהונת עולם" (מאמר הסתר הסתיר פרק כו'), כי על-ידי פגם עונות ישראל, חס וחלילה, החיצונים (=כוחות הטומאה) מקבלים קצת יניקה (=שפע) משאר צירופי הוי"ה שאינם בישר. אך משם הוי"ה, שהוא בישר (הצירוף של חדש ניסן), אין להם (=לחיצונים) שום יניקה, מתמת גדל האור של שם "יהוה" בחדש זה.

על-פי הקדמה זו מבאר "ברית כהונת עולם", בדרך נפלאה את עמק ענין המן הרשע - שהפיל פור, הוא הגורל, להשמיד את כל היהודים - ואומר, ש"פור" הוא בגמטריה יא'(=11) פעמים שם "הויה". וזהו "הפיל פור", שרצה המן להיאחו ולקבל יניקה מ-יא' פעמים שמות הוי"ה של חודשי השנה, שהם לא בישר, ועל-ידי כך להתגבר על ישראל ולאבדם חלילה.

וכדי לבטל את מזימתו, אמרה אסתר למלך אחשוורוש: "בוא המלך והמן היום" - ראשי תיבות שם "הויה" בישר (=יהוה), שהוא הצירוף של חדש ניסן, כדי להמשיך מפלה להמן מצירוף שמו יתברך בישר, שבו, כאמור,

לחיצונים אין שום אחיזה. ואכן, כידוע, תלו את המן בחדש ניסן, שאז כאמור שולט שמו יתברך בישר. לפי זה מבואר היטב, מדוע דוקא בחדש ניסן יצאו ישראל ממצרים. שכן, בחדש ניסן מאיר שם "הויה" בישר, ואין לחיצונים שום יניקה ממנו, ועל-ידי כך הם נכנעים ובטלים מחמת האור הגדול שמתגלה בו. על-כן אמרו חז"ל (ראש השנה יא): "**בניסן נגאלו ובניסן** עתידין להיגאל" – כי חדש ניסן, שבו שולט שם הוי"ה בישר, הוא הזמן המתאים להכניע את אומות העולם. ומעתה גם מבוארת היטב מצות "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה" (שמות יב, ב). כי על-ידי שאנו קובעים את חדש ניסן לראש כל החודשים, הנה הפרטים והענפים נמשכים ומתבטלים כנגד השרש, ועל-ידי כך גם בשאר הצירופים אין לחיצונים שום שליטה, כי הכל הולך אחרי השרש והראש, שהוא חדש ניסן.

להלן צריפי שמות ה' של כל חדש וחדש

החודש	שם הויה	שם אהיה	שם הויה יוצא מפסוק	החודש	שם הויה	שם אהיה	שם הויה יוצא מפסוק
ניסן	יהוה	אהיה	ושמחו השמים ותגל הארץ	תשרי	והיה	יהא	ויראו אותה שול פרעה:
אייר	יהוה	אהיה	ותהלל המתהלל השכל וידוע:	חשוון	והיה	יהא	ודבש היום הזה להוה:
סיון	יהוה	אהיה	ידותיו ולצלע המשכן השנית:	כסלו	ויהיה	יהא	וירא יושב הארץ הכנעני:
תמוז	יהוה	יהא	זה איננו שוה לי:	טבת	יהוה	האיה	ליהוה אתו ונרוממה שמו:
אב	יהוה	יהא	הסכת ושמע ישראל היום:	שבט	יהוה	האיה	המר ומירנו והיה הוא:
אלול	יהוה	האיה	וצדקה תהיה לנו כל:	אדר	ההוה	האיה	עירה ולשורקה בני אתונו:

יש לכוון את הצירוף הנכון של שם ה' כל חדש בתפילת המוסף של אותו החדש, לפני חתימת הברכה האמצעית. לדוגמא: בראש חדש ניסן, בתפילת המוסף, בברכה האמצעית אנו אומרים: "...ברוך אתה ה' מקדש ישראל", וכאן יש לכוון (=במחשבה) בצירוף הנכון של חדש ניסן, שהוא יתיה, ואח"כ חותמים "וראשי חדשים".

"כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם"

על הכתוב בפרשה (יד' לד), "כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית" פרש רש"י, בשם המדרש (ויקרא יד', לד): "בשורה היא להם (=לישראל) שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו (ה)אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים (ה)שנה שהיו ישראל במדבר, ועל-ידי הנגע (=הצרעת) נותץ הבית, ומוצאן (=איש ישראל היה מגלה את כל המטמוניות שהחביאו האמוריים בקירות הבית)". ומקור דברי רש"י הוא מדברי התנא האלקי רשב"י, המובאים במדרש (ויקרא יד', ו'): "נגע צרעת, תני ר' חייא: וכי בשורה היא להם שנגעים באים עליהם? תני רבי שמעון בן יוחאי: כיון ששמעו כנענים שישראל באים עליהם, עמדו והטמינו ממונם בבתים ובשדות. אמר הקדוש ברוך הוא: אני הבטחתי לאבותיהם שאני מכניס את בנייהם לארץ מלאה כל טוב, שנאמר (דברים ו'): 'ובתים מלאים כל טוב'. מה הקב"ה עושה? מגרה נגעים בביתו והוא סותרו (=נותץ אותו) ומצא בו סימא (=מטמוניות)".

"יתוש קדמד" (מסכת ערכין טו, עא) "על שבעה דברים הנגעים באים: על לשון הרע... על גסות רוח (=גאון ויהירות).

כותב המהרש"א: אדם שמתגאה, אומרים לו "יתוש קדמד". וגש לשאול: וכי לא מצאו הגדרה אחרת, דוקא של יתוש? ומסביר המהרש"א על-פי דברי הגמרא (גיטין נו'), המספרת שלאחר שטיטוס החריב את בית המקדש, התגאה והתפאר במעשיו הרעים והמקולקלים, וחשב עצמו "כגבור". נטל את הפרוכת ועשאה כמין שק, והכניס בה את כלי המקדש, ועלה לספינה כדי ללכת לעירו ולהשתבח במעשיו. ומספרת הגמרא: עמד עליו נחשול שבגים לטובעו. אמר טיטוס: (עפרא לפומיה) כמדומה אני שאלהיהם של אלו, אין גבורתו אלא במקום. הנה, בא פרעה - טבעו (הקב"ה) במים. בא סיסרא טבעו (הקב"ה) במים. אף כאן הוא עומד עלי לטובעני במים. לכן, אם גבור הוא, יעלה ליבשה ויעשה עמי מלחמה.

יצתה בת קול ואמרה לו: רשע בן רשע, בן בנו של עשו הרשע, בריה קלה יש לי בעולמי, ויתוש שמה. עלה ליבשה ותעשה עמה מלחמה. עלה טיטוס ליבשה. בא יתוש ונכנס בחוטמו, ונקר במוחו שבע שנים. יום אחד עבר במקום שיש פחחים, הדופקים בפטיש על הפח. שמע היתוש את הרעש, והשתתק. שם טיטוס על שחדל היתוש לנקר במוחו, והיה שולח להביא נפח לביתו, שידפוק בפטיש על הפח. ומספרת הגמרא, שאם היה הפחח גוי, היו משלמים לו ארבעה זוזים. ואם היה הפחח יהודי, לא היו משלמים לו מאומה, ואומרים לו: לא מספיק שאתה רואה את שונאך טיטוס סובל, עוד תקבל כסף?! שלשים ימים עשה בן טיטוס. אבל, לאחר מכן התרגל היתוש לרעש של הפחח, וחזר להמשיך ולנקר במוחו של טיטוס. ומספרת הגמרא: תניא, אמר רבי פינחס בן ערובא: אני הייתי בין גדולי רומי, וכשמת טיטוס, פצעו את מוחו, ומצאו בו יתוש בגדל של צפור דרוז, משקל שני סלעים, וכגוזל בן שנה, משקל שני ליטרין. עד כאן דברי הגמרא. לכן, לאדם שמתגאה אומרים "יתוש קדמד". שבת שלום וחדש טוב לכל בית ישראל!

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: מְצוּרַע לרפואת: תהילה הדר בת אסתר

ערש"ק ד' ניסן תשע"ד (4.4.14) **פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: מְצוּרַע**

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:31

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:41

הַפְּטָרָה: "וְאַרְבַּעַת אַנְשִׁים" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אֲנִי ה' בְּעֵתָהּ אֲחִישְׁנָה" (ישעיה ס', כב') (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינגס פרידמן)

על הכתוב בפְּרִשְׁת "בא": "וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְעֶצְם הַיּוֹם הַזֶּה יֵצְאוּ כָּל צְבָאוֹת ה' מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם". אומר בעל "נזר הקדש": לכאורה, יש פֶּאן לְדַקְדָּק על הפתוב: "וַיְהִי בְעֶצְם הַיּוֹם הַזֶּה", שֶׁהוּא כְּבִיכּוֹל מִיּוֹתֵרוֹת. שֶׁהָרִי, מִסְפִּיק הֵיךְ לומר: "וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה יֵצְאוּ כָּל צְבָאוֹת ה' מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם". ומדוע מִפְּסִיק הַפְּסוּק בְּאַמְצַע כְּדִי לומר "וַיְהִי בְעֶצְם הַיּוֹם הַזֶּה"?

ועוד שואל בעל "נזר הקדש": הלא, כִּידוּעַ, שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם רק רד"ו(=210) שָׁנִים, וְאִיךְ אומר הפתוב "וּמוֹשֵׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה"?

ובאר ענין זה בעל "נזר הקדש", ואמר: הנה, כתוב על הגאולה העתידה (ישעיה ס', כב'): "אֲנִי ה' בְּעֵתָהּ אֲחִישְׁנָה". וּבְאֵרוֹ חז"ל בְּגִמְרָא (סנהדרין זח'): "רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי רָמִי: כְּתִיב 'בְּעֵתָהּ' (=בְּזִמְנָהּ), וְכְתִיב 'אֲחִישְׁנָה' (=לְשׁוֹן זְרוּז). זָכוּ – 'אֲחִישְׁנָה', לֹא זָכוּ – 'בְּעֵתָהּ'". (=דְּהִינּוּ, כְּשֶׁכְּתוּב "בְּעֵתָהּ" מְשֻׁמֵּעַ מִכָּאן, שֶׁאִם לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל, תְּהֵא הַגְּאוּלָּה בְּמוֹעֵד/בְּזִמְן הַקְּבוּעַ לָהּ מֵרֵאשִׁי. וְכְתִיב גַּם "אֲחִישְׁנָה" – וּמִכָּאן מְשֻׁמֵּעַ שֶׁאִם יִשְׂרָאֵל יִזְכּוּ, תִּבּוֹא הַגְּאוּלָּה קוֹדֵם זְמַנָּהּ הַקְּבוּעַ).

וְדַקְדָּק עַל-כֵּךְ בְּעַל "נזר הקדש", וְשָׂאֵל: מְדוּעַ כְּתוּב "אֲנִי ה' בְּעֵתָהּ אֲחִישְׁנָה"? הָרִי יוֹתֵר נְכוֹן לומר "אֲנִי ה' אֲחִישְׁנָה בְּעֵתָהּ". כְּלוּמַר, אִם יִזְכּוּ יִשְׂרָאֵל "אֲחִישְׁנָה" (=אֲקִדִּים אוֹתָהּ), וְאִם לֹא יִזְכּוּ – תִּהְיֶה הַגְּאוּלָּה בְּעֵתָהּ (=בְּזִמְנָהּ).

כְּדִי לְבַאֵר עֲנִינָן זֶה מִקְדִּים "נזר הקדש" יסוד גדול בענין הזמנים, ואומר: הנה, אמרו חז"ל (סנהדרין קב'): "... (כתוב) (בראשית לח) 'וַיְהִי בְּעֵת הַהִיא וַיֵּרֶד יְהוּדָה' – תִּנָּא מִשּׁוּמֵי דְרַבִּי יוֹסִי, עַתָּה הִיא, מְזִמְנַת לְפִרְעָנוֹת. (וכן כתוב) (ירמיה נא'): 'בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֵאבְדוּ' – תִּנָּא מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסִי, עַתָּה מְזִמְנַת לְפִרְעָנוֹת. (ואולם, כתוב) (ישעיה מט'): 'בְּעֵת רְצוֹן עֲנִיתִיךְ' – תִּנָּא מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסִי, עַתָּה הִיא, מְזִמְנַת לְטוֹבָה".

מְבוֹאֵר מֵהַגְּמָרָא, שֶׁיֵּשׁ זְמַנִּים שֶׁהֵם מְזוּמְנִים (=מְיוֹעְדִים), חֲלִילָהּ, לְפִרְעָנוֹת, וְלַעֲוֹמַת זֹאת יֵשׁ זְמַנִּים שֶׁהֵם מְזוּמְנִים לְטוֹבָה. לְפִי זֶה, אומר "נזר הקדש", שְׁזִמְן קֵץ הַגְּאוּלָּה הוּא זְמַן מִיּוֹחַד שֶׁל עַת רְצוֹן, שֶׁנִּקְבַּע עוֹד בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה מט'): "כֹּה אָמַר ה' 'בְּעֵת רְצוֹן עֲנִיתִיךְ וּבַיּוֹם יִשׁוּעָה עֲזַרְתִּיךְ'. דְּהִינּוּ, כְּאֲשֶׁר יִגִּיעַ זְמַן הַגְּאוּלָּה, שֶׁהוּא זְמַן "עַת רְצוֹן... (ו) יוֹם יִשׁוּעָה", שֶׁנִּקְבַּע עַל-יְדֵי הַקַּב"ה, הִנֵּה "עֲנִיתִיךְ... (ו) עֲזַרְתִּיךְ" – יִגְאֵל ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מֵהַגְּלוּת הַמְּרָה. וְכֵךְ מְצִינּוּ בְּגִאוּלַת מִצְרַיִם, שֶׁכְּתוּב בָּהּ: "לֵיל שְׁמֵרַיִם הוּא לָהּ, לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם". וּפְרִשׁוּ חז"ל (בְּגִמְרָא): "בְּנִיסָן נִגְאָלוּ, בְּנִיסָן עֲתִידִין לְהִגְאֵל. מְנַלְן (=מֵהִיכָן אָנוּ יוֹדְעִים זֹאת)? אָמַר קְרָא 'לֵיל שְׁמֵרַיִם' – לֵיל הַמְּשׁוּמֵר וּבָא מְשֻׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית". וְהַכּוֹנֵה הִיא, כְּפִי שֶׁכְּבָר בְּאַרְנוֹ, שֶׁכְּבָר מְזִמְן הַבְּרִיאָה מְשֻׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, קִבַּע הַקַּב"ה אֶת הַקֵּץ שֶׁל גְּאוּלַת מִצְרַיִם, בְּעַת וּבְזִמְן הַמִּיּוֹחַד לוֹ (דְּהִינּוּ, לְאַחַר 430 שָׁנוֹת גְּלוּת). וְזֶהוּ 'לֵיל שְׁמֵרַיִם' – לֵיל הַמְּשׁוּמֵר מִתְחִילַת הַבְּרִיאָה.

וְאוֹלָם, לְפִי זֶה, יִפְלֵא מְאֹד, אִיךְ יִתְכַּן שֶׁהַקַּב"ה מְדַלֵּג עַל הַקֵּץ כְּדִי לְקַרֵּב אֶת הַגְּאוּלָּה? הָרִי גְּאוּלַת מִצְרַיִם הִיְתָה לְאַחַר רד"ו(=210) שָׁנִים, וְלֹא לְאַחַר 430 שָׁנָה. אִם כֵּךְ, מִסְתַּבֵּר שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם לֹא בְּעַת הַרְצוֹן הַמִּיּוֹחַד, שֶׁכְּבָר נִקְבַּע בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית.

וּמְבַאֵר עֲנִינָן זֶה "נזר הקדש" ואומר: הנה, כתוב בתפילת ערבית שתקנו לנו חז"ל: "בְּרוּךְ אַתָּה ה'... אֲשֶׁר בְּדַבְּרוֹ מְעַרֵּב עַרְבִים... מְשַׁנָּה עֵתִים וּמַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים. וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרִקִיעַ כְּרִצוֹנוֹ". וְלְכַאוֹרָה יֵשׁ לְתַמוּהָ: הֲלֹא הַזְּמַן, אֵין בּוֹ מְמַשׁ. אִם כֵּךְ, אִיךְ יִתְכַּן לומר שהקב"ה "מְשַׁנָּה עֵתִים וּמַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים"?

אֵלָּא, אומר ה"נזר הקדש", הַעֲנִינָן הוּא שֶׁיֵּשׁ לְפַעְמִים צוּרֵךְ הַשְּׁעָה לְעוֹרֵר יִשׁוּעָה וְרַחֲמִים בְּעוֹלָם, גַּם בְּזִמְן שֶׁהוּא אֵינוֹ "עַת רְצוֹן", וְאֵינוֹ מוֹכֵן מְשֻׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית. עַל-כֵּן, הַקַּב"ה בְּתַבּוּנָה "מְשַׁנָּה עֵתִים וּמַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים" –

דהיננו, מחליף את הזמן המיוחד לגאולה, ומקרבה לזמן מוקדם יותר. ולא רק זאת, אלא גם "מסדר את הכוכבים במשמרותיהם בקריע כרצונו..." – מסדר את הטבע, את הכוכבים והמזלות, כדי להקדים להביא את הזמן הזה. על-פי זה מבואר היטב הפסוק "ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה, ויהי בעצם היום הזה". כלומר, בגאולת מצרים, למרות שהיה הזמן של רד"ו (=210) שנים בגלות מצרים, מפל מקום הקדים הקב"ה את זמן הגאולה של סוף 430 השנים, והביאו ל... "עצם היום הזה" (הקדימו לזמן של רד"ו (=210) שנים).

נמצא, שלמרות שהיו רק רד"ו (=210) שנים לגלות מצרים, הרי באמת היה קץ הגאולה של 430 שנה. וזאת, מפיון שהחליף הקב"ה והביא את הזמן של "עת רצון" שנקבע בששת ימי בראשית, לכאן. וזהו שנאמר: "ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים". כלומר, ליל יציאת מצרים הוא באמת משומר מששת ימי בראשית, אלא שהקב"ה לקח את הזמן הזה שהיה מיוחד לגאולה, והקדימו לזמן של רד"ו (=210) שנים.

וזהו גם ביאור הפסוק: "אני ה' בעתה אחישנה". כלומר, אפילו אם הקב"ה יחיש את קץ הגאולה, מפל מקום יהיה זה גם בעתה, מפיון שהקב"ה לקח את "עת הרצון" המיוחד לגאולה העתידה, ויקדים אותו, כדי להחיש ולמהר את הגאולה. ולכן נאמר "בעתה אחישנה" – שאחיש את זמן ה' בעתה" של הגאולה (במהרה בימינו, אמן).

"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"

שפינו בגמרא (ר"ה כא'): "חמישים שערי בינה/קדושה נבראו בעולם, וכלן נתנו למשה, חסר אחד (=49), שנאמר (תהילים ח', ו'): 'ותחסרהו מעט מאלהים'". וידוע שלעתיד לבוא נזכה גם לשער החמישים, כמבואר בזהר הקדוש (ח"א רס"ה מתורגם): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" מיכה ז', טו', נפלאות - נ' פלאות - שכן, חמישים (=נ') שערי בינה פתח הקב"ה כדי להוציא את ישראל ממצרים, ולכן מוזכרת יציאת מצרים בתורה חמישים פעמים, כדי לקבל החמישים שערים, וכך יהיה לעתיד לבוא, כאשר יבוא המשיח. (כפי שרומז השם "משיח" - ראשי תיבות: משיח יגלה שער חמישים)).

"וקראת לשבת ענג"

אומר ה"פרדס יוסף", בשם "עמק המלך": ידוע, על-פי המבואר בכתבי האריז"ל, כי כל מי שאינו מקים מצות ענג שבת (כמו שכתוב (ישעיה נח', יג): "וקראת לשבת ענג"), גורם להפוך את הצירוף "ענג" ל-"נגע". אבל, כל מי שמענג את השבת זוכה הוא להפוך את הצירוף "נגע" לצירוף "ענג". לכן, נמצא מכאן, שאיש ישראל, שיש לו נגע צרעת או ייסורים, הוא משום שלא קים מצות "וקראת לשבת ענג", ועל-ידי כך נהפך לו הצירוף "ענג" ל-"נגע". ולכן, העצה היעוצה היא לקים ענג שבת כראוי, כדי להפוך את ה"נגע" ל-"ענג".

בענין זה מסופר, שבנימי של ה"חפץ חיים" זצוק"ל זיע"א, היה עשיר גדול, אשר כפי עושרו וממונו, כך היו גדל צרותיו, שהתבטאו במחלות קשות, אשר פקדו את בני ביתו, עד כי כל הרופאים אמרו נואש, ולא יכלו להעלות ארוכה ומרפא לתחלואיהם. יהודי זה היה רחוק מאד מתורה ומצוות, והפעיל את עסקיו אף בשבתות כמו בימי חול רגילים. לימים, נזדמן לעשיר זה להיפגש עם סוחר גדול, שהיה ירא שמים, מדקדק במצוות, ובאותה הזדמנות ספר לו על צערו הגדול, ואמר כי כל ממונו הרב אינו שונה מאומה בזמן שכל משפחתו סובלת ייסורים קשים ומרים, וכל מיני מחלות שונות שאין להן תרופה. הסוחר הציע לו לגשת ל"חפץ חיים", ולבקש את ברכתו. אולם, העשיר, שהיה רחוק מתורה ומצוות, דחה את הצעתו, באומר: "וכי הרב הוא מלאך, שתהיה באפשרותו לשנות את הטבע?". אך הסוחר הפציר בו מאד, עד ששכנעו לגשת לצדיק. כשהגיע העשיר לביתו של ה"חפץ חיים", מיד פרץ בבכי מר, ובתוך כך ספר על הייסורים והמחלות שלו ושל בני ביתו, והתחנן בפני הרב שיואיל בטובו לברכו. אך הרב, במקום לברכו אמר לו: "תן לי את ידך". לחץ הרב את ידו של העשיר, ואמר: "לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה!". ולתמיהתו של העשיר הוסיף, ואמר: "אם ברצונך ברכה, תתחיל לשמור שבת, ואז הברכה תבוא מאליה". התנצל העשיר בפני הרב ואמר: "אדוני הרב! וכי סבור אתה שיוכל אני בקלות לשמור שבת? והרי יש תחת ידי עשרות מפעלים, שסגירתם בשבת תגרום לי הפסד של הון עצום". כשמע הרב את דבריו, שוב לחץ את ידו, ואמר: "לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה!". העשיר לא ידע את נפשו מרוב צער, ולא היה מענה בפיו. לאחר זמן מה, כאילו התעורר ממחשבתו, ואמר: "אדוני הרב, חשבת ברגע זה על פתרון נפלא! בעוד כעשרים יום תסתים השנה הנוכחית, ואז אסכם את כל ההוצאות וההכנסות של המפעלים והחנויות שברשותי, ולאחר מכן אתחיל לשמור את השבת. אם כן, תרשה לי לחלל רק עוד שלש שבתות". כשמע הרב דברים אלו, התפרץ בבכי, ואמר: "בני! וכי חושב אתה שהשבת היא שלי, שאוכל להרשות לה לחלל אותה? השבת היא של הקב"ה, בורא כל העולמות. אם כך, כיצד אוכל לאפשר לה לחלל שלש שבתות?". התרגש העשיר מדבריו של ה"חפץ חיים", ובקול חנוק מדמעות אמר: "אדוני הרב, אילו הייתי יודע שחילול השבת כל-כך חמור, לא הייתי מחלל אפילו שבת אחת! ומקבל אני עלי בלב שלם להתחיל לשמור שבת!". רק אז ברכו הרב, ותוך זמן קצר ראה העשיר ישועות, והמחלות כלן נעלמו ממנו ומבני ביתו.

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

18:31 **פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: מְצוּרַע**

לרפואת: תהילה הדר בת אסתר

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: מְצוּרַע

19:41 **יְצִיאַת הַשְּׁבֵת:**

ערש"ק ד' ניסן תשע"ד (4.4.14)

הַפְּטָרָה: "וְאַרְבַּעַת אַנְשִׁים" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"בְּנֵי צִיּוֹן נִגְאָלוּ (יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם), וּבְנֵי צִיּוֹן עֲתִידִים לִהְיוֹת נִגְאָלוּ"

(אני מאמין באמונה שלמה. בביאת המשיח. ואף על פי שיתמהמה. עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא") ב.צ

אָמְרוּ חֲזו"ל (ראש השנה יא'): "בְּנֵי צִיּוֹן נִגְאָלוּ (יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם), וּבְנֵי צִיּוֹן עֲתִידִים לִהְיוֹת נִגְאָלוּ", וְרָמְזוּ לְכָךְ מוֹפִיעַ בְּכַתּוּב: "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם (=נִסָּן) רֵאשׁ חֲדָשִׁים, רֵאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה דְּבָרוּ אֶל כָּל עַדְת יִשְׂרָאֵל" – הִנֵּה בְדִילּוּג שֶׁל אַרְבַּע אוֹתוֹת מִתְקַבֵּל הַמֶּלֶךְ "אֵלֵיהוּ" – כְּדֵי לְרַמּוֹז לָנוּ שְׁחֲדָשׁ נִסָּן מְסוּגָל בְּיוֹתֵר לְגֵאוּלָּה.

(שְׁהָרִי, אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא הוּא שְׂבִיבָא וְיִבְשָׁר עַל הַגְּאוּלָּה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֵלֵיהּ הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה' הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא"). וּמִצְוָה לְפָרֶסֶם עֲנִין זֶה, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר הַמִּשְׁפָּח הַכַּתּוּב: "דְּבָרוּ אֶל כָּל עַדְת יִשְׂרָאֵל".

"דְּבָרוּ" – תוֹדִיעוּ עֲנִין זֶה לְכָל יִשְׂרָאֵל. (וַיֵּשׁ לֹמֵר שֶׁהַדִּילּוּג שֶׁל אַרְבַּע אוֹתוֹת הוּא מְפִיין שְׁחֲזו"ל, מְכַנֵּס אֶת אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא בְשֵׁם "אֵלֵיהוּ בְּאַרְבַּע" בְּרַכּוֹת ד')

וּבְעֲנִין זֶה שֶׁל הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה, אוֹמֵר ה' "אֲמַרִי יוֹסֵף", שֶׁהִנֵּה, יְדוּעַ מֵהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁבַע עוֹלָם הַזֶּה (לְפָנַי הַגְּאוּלָּה) יוֹרֵד הַשְּׁפַע לְעוֹלָם עַל-יְדֵי יְחִוּד וְזִיוּג שְׁנֵי שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקַּב"ה – "יְהוָה" ו-"אֲדֹנָי" – שֶׁהֵם בְּגַמְטְרִיָּה צֵא' (=91), וְגַם גַּמְטְרִיָּה שֶׁל שֵׁם הַפְּרָנְסָה "פֵּאִי" (=91).

(וְעַל זֶה כָּתַב הַשֵּׁל"ה הַקְּדוּשׁ: "צָרִיךְ לְכוֹן לְפִתַח אֶת יְדֵיךְ" – רֵאשִׁי תִיבּוֹת "פֵּאִי", כְּמַנְיָן (=גִּימְטְרִיָּה) שֶׁל שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת "יְהוָה" ו-"אֲדֹנָי". שְׁכּוֹן, בְּזִכּוֹת שְׁנֵי שְׁמוֹת אֵלוּ פּוֹתַח כְּבִיכּוֹל הַקַּב"ה אֶת יְדָיו, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן" – פִּינּוֹן שְׁצִינּוֹרוֹת אֵלוּ הֵם כְּאֹמֵר צִינּוֹרוֹת הַשְּׁפַע, שְׁדַרְכָּם יוֹרֵד שְׁפַע שֶׁל פְּרָנְסָה לְעוֹלָם.

לְפִי דְבָרֵי הַזֶּהָר (תִּיקוּנִים ו'): "צָרִיךְ לְכוֹן (כְּשְׂאוֹמְרִים 'פּוֹתַח אֶת יְדֵיךְ', אֶל תְּקַרָּא "יְדֵיךְ", אֶלָּא "יְדֵיךְ" – (כְּלוֹמֵר), שְׁנֵי יְדֵיךְ שֶׁהַקַּב"ה פּוֹתַח: "יְדֵיךְ" שֶׁל "יְהוָה", וּמִשְׁפִּיעַ ל-"יְדֵיךְ" שֶׁל "אֲדֹנָי", וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת – עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים").

הִנֵּה, מְבוֹאֵר מִכָּאן, כִּי הַשְּׁפַע וְהַפְּרָנְסָה נִמְשָׁכִים מִשְׁנֵי הַשְּׁמוֹת – "יְהוָה" (=26) ו-"אֲדֹנָי" (=65) – שְׁמִסְפָּרָם בְּגַמְטְרִיָּה עוֹלָה צֵא' (=91), כְּמַנְיָן "פֵּאִי". אוֹלָם, אוֹמֵר ה' "אֲמַרִי יוֹסֵף", לְעֵתִיד לְבוֹא יִתְעַלָּה שֵׁם "יְהוָה" (=26) לְהִיּוֹת שֵׁם "יְהִיָּה" (=30), כְּמוֹ שְׁפָרֵשׁ הָאֲרִיזוֹל אֶת הַפְּסוּק: "וְהָיָה יְהוָה לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד". דְּהִינּוּ, שֵׁם "יְהוָה" יִתְעַלָּה לְהִיּוֹת "יְהִיָּה", וְאִם כֵּךְ יֵרֵד הַשְּׁפַע עַל-יְדֵי יְחִוּד שְׁנֵי שְׁמוֹת "יְהִיָּה אֲדֹנָי", שֶׁהֵם בְּגַמְטְרִיָּה צֵה' (=95).

וְעַל-כֵּךְ אָמַר בְּנוֹ שֶׁל הַרְה"ק מְרַאפְשִׁיץ, הֲלֵא הוּא הַרְה"ק רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְדִינָקוֹב זִיע"א, שְׁזָה מֵה שְׂאֲנוֹ אוֹמְרִים בְּתַפִּילָּה אֶת הַמְּלִים "אֲמֵן סְלָה". שְׁכּוֹן, "אֲמֵן" בְּגַמְטְרִיָּה הוּא 91, כְּמַנְיָן "יְהוָה" ו-"אֲדֹנָי". וְאֵילוּ "סְלָה" הוּא בְּגַמְטְרִיָּה 95, כְּמַנְיָן "יְהִיָּה אֲדֹנָי". לְכֵן אָנוּ מִתְפַּלְלִים וְאוֹמְרִים "אֲמֵן סְלָה" – שְׁתִּיחֻד, שֶׁהוּא כְּעַת כְּמַנְיָן "אֲמֵן" (=91), יִתְעַלָּה לְהִיּוֹת כְּמַנְיָן "סְלָה" (=95), אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

וְזֶה גַם מֵה שְׂאֲנוֹ אוֹמְרִים בְּקְדוּשַׁת "כְּתָר": "הֵן גְּאֵלְתִי אֶתְכֶם אַחֲרִית כְּרֵאשִׁית...". דְּהִינּוּ, בְּגֵאוּלָּה הַעֲתִידָה, הַאֲחֲרִית שֶׁל שֵׁם הַקַּב"ה – וְה' (יְהוָה) – תְּהִיָּה כְּרֵאשִׁית (יְהוָה), כְּלוֹמֵר יִתְקַבֵּל "יְהִיָּה" (הַרְה"ק מַהֲרִי"א מוֹיִדִישׁוֹב זִיע"א). עַל-פִּי הָאֹמֵר, יֵאִיר לָנוּ לְהִבִּין גַּם אֶת הַמְּנַהֵג שְׁמִבְרָכִים אֶת הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה בַּיּוֹם חֲתוּנָתָם בְּבִרְכָּה: "שֶׁהַזִּיוּג יִעֲלֶה יָפֵה". וְכַפִּי שְׁמוּבָא בְּסִפּוֹר קִיצוֹר שׁו"ע (סִימָן קמז', מְנַהֵגֵי הַחֻפּוּה): "גַּם נוֹהֲגִין שֶׁהָאֲבוֹת וְהַקְּרוֹבִים אֲנָשֵׁי צוֹרָה (=הַמְּכּוּבָדִים) מְבָרְכִים אֶת הַחֲתָן וְאֶת הַכֶּלֶה, וּמִתְפַּלְלִים עֲלֵיהֶם שְׁזִיוּגָם יִעֲלֶה יָפֵה".

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין עֲנִין זֶה. שְׁהָרִי, מְלַבֵּד הַפֶּשֶׁט שֶׁל הַבְּרָכָה, שֶׁהַזִּיוּג יִעֲלֶה יָפֵה, בּוֹדָאֵי טְמֵנוּ לָנוּ כָּאֵן חֲזו"ל רְעִיוֹן נִכְבָּד בְּמִתְקַ שְׁפָתָם.

אֶלָּא, כְּכָר הַבְּאֲנוּ מֵה שְׁמִבּוֹאֵר בּוֹהַר הַקְּדוּשׁ, וְהָאֲרִיכוּ בְּזֶה הַמְּקוּבָלִים, שְׁעַל-יְדֵי יְחִוּד הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה לְמִטָּה, בְּעוֹלָם הַזֶּה, נַעֲשֶׂה יְחִוּד לְמַעַלָּה בְּשָׂמִים, בֵּין שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת "יְהוָה" ו-"אֲדֹנָי" – וְזֶהוּ "יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (=יְהוָה)

וּשְׁכִינְתָהּ (=אֲדֹנָי). עַל-כֵּן אָנוּ מְבָרְכִים אֶת הַחֶתָּן וְהַכֶּלֶה "שֶׁהַזְיוּג יַעֲלֶה יָפֵה". דְּהֵינּוּ, שְׁמִלְכָד הַפֶּשֶׁט, שְׁזִיוּגוֹם יַעֲלֶה יָפֵה, וְיִקְיָמוּ בֵּית נְאֻמָּן בִּישְׂרָאֵל, יִזְכּוּ גַם לְרֵאוֹת אֶת הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה, שְׂאֵז הַזְיוּג וְהַיְחוד שֶׁל שְׁמוֹת הַקִּב"ה - **"יְהוָה" וְ"אֲדֹנָי"** - יַעֲלֶה לְ"יְהוָה אֲדֹנָי" (=95), שֶׁהוּא כְּמִנְיָן "יָפֵה" (=95). (ע"פ "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְהַס פְּרִדְמָן) "אֵין בֶּן דָּוִד (=הַמְּשִׁיחַ) בָּא, עַד שְׁיִכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת שְׁבִגוּף"

שְׁנֵינוּ בְּגִמְרָא (בְּמוֹת כֶּסֶף): "אֵין בֶּן דָּוִד (=הַמְּשִׁיחַ) בָּא, עַד שְׁיִכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת שְׁבִגוּף". וּפְרַשׁ רַש"י, שִׁישׁ בְּשָׂמִים אוֹצֵר נְשָׁמוֹת, וְשִׁמּוֹ "גּוּף", (וְרַק כְּשִׁיכְלוּ (=יִגְמְרוּ) כָּל הַנְּשָׁמוֹת בְּאוֹצֵר נְשָׁמוֹת זֶה, הַנִּקְרָא "גּוּף" - יָבוֹא הַמְּשִׁיחַ). וְהֵנָּה, יָדוּעַ, שֶׁתְּכִלִּית הַנִּישׁוּאִין בֵּין אִישׁ לְאִשָּׁה הֵיא לְקִיָּם אֶת מִצְוֹת פְּרוּ וּרְבוּ, וְלִהְבִּיא בָּנִים וּבָנוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה. לָכֵן נִמְצָא, כִּי כַּאֲשֶׁר מְקִיָּמִים הַחֶתָּן וְהַכֶּלֶה מִצְוָה זוֹ, וּמְבִיאִים זָרַע יְלָדִים לְעוֹלָם, הֵנָּה, עַל-יְדֵי כֶּךָ מִתְמַעֲטוֹת הַנְּשָׁמוֹת שְׁבִאוּצֵר הַנְּשָׁמוֹת, וְעַל-יְדֵי כֶּךָ מְקַרְבִּים הֵם אֶת בִּיאַת מְשִׁיחַ צְדִיקוֹ. (וְלָכֵן, בְּעַת הַזְיוּג, צְרִיכִים הַחֶתָּן וְהַכֶּלֶה לְכוֹן לְהוֹלִיד וְלְהוֹרִיד לְעוֹלָם הַזֶּה נְשָׁמוֹת מְאוּצֵר הַנְּשָׁמוֹת הַנִּקְרָא "גּוּף" - כִּדֵּי לְמַהֵר וְלִהְיֵשׁ אֶת בִּיאַת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד)

וְהֵנָּה, לְפִי הַחֲשָׁבוֹן שְׁלִמְדֵנוּ בְּגִמְרָא (סְנִידְרִין צ"ו) עַל קִיּוֹם הָעוֹלָם הַזֶּה ("שְׁנֵי אֲלָפִים תּוֹהוּ, וְשְׁנֵי אֲלָפִים תּוֹרָה, וְשְׁנֵי אֲלָפִים יָמוֹת הַמְּשִׁיחַ"), כִּבְרָה הֵינּוּ צְרִיכִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת שְׁבִאוּצֵר הַנִּקְרָא "גּוּף" לְהוֹלִיד, וּמְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד הֵינּוּ צְרִיךְ לְבֹא. שְׁהָרִי, עֲבָרוּ אַרְבַּעַת אֲלָפִים שָׁנָה. אִם כֶּךָ, מְדוּעַ לֹא בָּא עֲדִין בֶּן דָּוִד? אֲלֹא, צְרִיךְ לְדַעַת, שְׂאִם הֵינּוּ הַדּוֹרוֹת טוֹבִים, וּמִתְקַנְיִם בְּפַעַם אַחַת (=בְּגִלְגוּל אַחַד), מָה שְׁעֲלִיָּהֶם לְתַקּוֹ, הֵינּוּ כִּבְרָה בָּא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. אוּלָּם, אוּמְרַת הַגְּמְרָא (ש"ס), **בְּעוֹנוֹתֵינוּ** הַרְבִּים "יִצְאוּ מֵהֶם מָה שְׁיִצְאוּ", דְּהֵינּוּ, אוֹתָן נְשָׁמוֹת שְׁכָבֵר הֵינּוּ פַעַם אַחַת בְּעוֹלָם וְלֹא תִקְנוּ מָה שְׁעֲלִיָּהֶם לְתַקּוֹ, חֲזָרוּ עוֹד פַּעַם בְּגִלְגוּל כִּדֵּי לְתַקּוֹ שׁוֹב, וְזֶה גֵרַם שֶׁלֹּא יָרְדוּ נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת מְאוּצֵר הַנְּשָׁמוֹת **גּוּף**, וּמִמִּילָא לֹא נִגְמְרוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת מְאוּצֵר הַנְּשָׁמוֹת, וְלֹא בָּא בֶּן דָּוִד. וְזֶהוּ "יִצְאוּ מֵהֶם מָה שְׁיִצְאוּ" שְׁיִצְאוּ פַעַם שְׁנִיָּה (=בְּגִלְגוּל שְׁנִי), מָה שְׁיִצְאוּ בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה (=בְּגִלְגוּל הָרִאשׁוֹן).

בְּעִנְיָן זֶה יֵשׁ לוֹמֵר מָה שְׁהָאֲרִיכוּ בְּסַפְרֵים הַקְּדוּשִׁים ("שְׁעַר הַקְּדוּשָׁה" לְרַבְּנּוּ חַיִּים וִיטַל, הַשְּׁל"ה הַקְּדוּשׁ, וְעוֹד), שֶׁקְדוּשַׁת הַבָּנִים תְּלוּיָה בְּהַתְקַדְּשׁוֹת הַהוֹרִים בְּשַׁעַת הַזְיוּג, כִּפִּי שְׁמִבִּיא "אוֹר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ ("וְיִחִי", מִט' ג'): "וְזֶה לְךָ עֵיקַר גְּדוּל כִּי הַמְזַרְעִים הֵם הַבּוֹנִים לְנֶפֶשׁ הַנוֹלָד. וְאִם תִּזְרַע **בְּנִקְיוֹן וְטָהָר** - קְדִישׁ מְשִׁיחַ נְחִית (=אֶתָּה מוֹרִיד **נְשָׁמָה קְדוּשָׁה**)..."

וְעַל-כֵּךָ אָמַר ה' "תִּפְאֶרֶת שְׁלֹמֹה" (בְּרֵאשִׁית ד' ט'): "שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לְךָ". שְׁכָאן רַמְזָה לָנוּ הַתּוֹרָה עַל קְדוּשַׁת הַזְיוּג. דְּהֵינּוּ, שֶׁלֹּא יִתֵּן הָאָדָם דַּעְתּוֹ וּמַחְשַׁבְתּוֹ לְשֵׁם תַּאֲוָה וְיוֹפִי, אֲלֹא יִכּוֹן מִחְשַׁבְתּוֹ לְקִיָּם מִצְוָה זוֹ **בְּקְדוּשָׁה וּבְטָהָרָה**, כִּדֵּי לְהוֹלִיד בָּנִים. וְלָכֵן "שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם" - שְׁלַח מִמְחַשַּׁבְתְּךָ אֶת יוֹפִי הָאֵם, שְׁהָרִי שְׁקָר הַחַן וְהַבֵּל הַיּוֹפִי. וְעַל-יְדֵי כֶּךָ "וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לְךָ" - תּוֹלִיד עַל-יְדֵי זֶה בָּנִים הַגּוֹנִים, זָרַע קְדֵשׁ בְּרַךְ ה'. לְפִי זֶה נִמְצָא, שֶׁהַמְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּשַׁעַת הַזְיוּג לְשֵׁם שְׁמִים, לְהוֹלִיד בָּנִים נְאֻמָּנִים לְה' יִתְבָּרַךְ. הֵנָּה, עַל-יְדֵי זֶה מְקִיָּם אֶת מִצְוֹת **שִׁילוּחַ הַקּוֹן**: "שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לְךָ". וְעַל-יְדֵי זֶה מִמְשִׁיךְ וּמוֹרִיד לְמִטָּה בָּנִים **קְדוּשִׁים וְטָהוֹרִים**, שְׁיִתְקַנּוּ בְּפַעַם אַחַת מָה שְׁצָרִיךְ לְתַקּוֹ, וְלֹא יִצְטָרְכוּ לְרַדַּת שְׁנִית בְּגִלְגוּל, וּמִמִּילָא יוֹלְדוּ אַחֲרֵיהֶם נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת מְאוּצֵר **גּוּף**, וְיָבוֹא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. לְפִי זֶה יָפֵה דְרָשׁוּ חז"ל, שֶׁעַל יְדֵי מִצְוֹת **שִׁילוּחַ הַקּוֹן** נִזְכָּה לְגְאוּלָּה הַעֲתִידָה, בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ. **וְכַפֵּר עָלֶיךָ הַכֶּהֶן לְפָנֶיךָ ה' וְנִסְלַח לּוֹ"**

בְּמִשְׁפַּחַת מְדוּרָה הָאֲרָץ, שְׂאֵחָד מִבְּנֵיהָ הֵינּוּ בֶן עֲלִיָּה, מְטוֹבֵי הַבְּחוּרִים בִּישִׁיבָה, וְהַצְטִין בְּפֶרֶט בְּמִידוֹת שְׁבִין אֲדָם לְחַבְרוֹ וּבְשִׁמִּירַת הַלְשׁוֹן, נִפְטָר בְּמִיתָה מְשׁוּנָה. וְהָאֵם הַבּוֹכִיָה מֵאֲנָה לְהַתְנַחֵם, בְּפֶרֶט בְּלִיל שַׁבַּת שֶׁל "הַשְּׁבַעָה", הֵינּוּ שְׁבוּרָה וְרוּצָה, וּפְרָצָה בְּכִי מוֹר, כְּשֶׁהִיא מְבִיטָה בְּכִסָּא הַמִּיּוֹתָם שֶׁל בְּנֵיהָ הָאֲהוּבִים. בְּאוֹרְהָ כּוֹאֶבֶת סִימָה הַמְשַׁפְּחָה אֶת סְעוּדַת הַשַּׁבַּת, וּמִיָּד עָלוּ בְּנֵי הַמְשַׁפְּחָה עַל יְצוּעִים. לְמַחְרַת מִסְפֶּרֶת הָאֵם, כְּלָה נִרְגַּשְׁתָּ וְנִסְעַרְתָּ: חִלְמַתִּי אֶת בְּנֵי יְקִירִי, פָּנָיו הֵינּוּ מְאִירוֹת וְהוּא כְּלוֹ זֶד וְנִקְי, זוֹהַר וְשִׁמְחָה, וְכֵךָ אָמַר לִי: "אֲמֵא! אֲמֵא! בְּבִקְשָׁה תִפְסִיקִי לְבִכּוֹת, תִּפְסִיקִי לְהִיּוֹת שְׁבוּרָה! הֵרִי שַׁבַּת הַיּוֹם, אֲסוּר לְךָ לְהַתְאַבֵּל בְּשַׁבַּת. אֵד דְּעִי לְךָ, כֹּל-כֵּךָ טוֹב לִי בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, אֲנִי יוֹשֵׁב בְּמַחֲצֵת הַצְדִּיקִים, אֲנִי לֹא רוּצָה לְשׁוֹב לְעוֹלָם שְׁלָכֶם, עוֹלָם הַשְּׁקָר".

וּמִמְשִׁיכָה הָאֲמֵא לְסַפֵּר: פְּרַצְתִּי בְּכִי וְשִׁאֲלַתִּי אֶת בְּנֵי: עַד מַתִּי כָּל הָאֲסוּנוֹת הַכּוֹאֶבִים הָאֵלֶּה? כֹּל-כֵּךָ הִרְבָּה אֲנָשִׁים, נָשִׁים וְטָף צְעִירִים בְּמִיטָב שְׁנוֹתֵיהֶם מְקַפְּחִים אֶת חַיֵּיהֶם בְּמִיתוֹת כֹּה מְשׁוּנוֹת וְקָשׁוֹת. עֲנֵה לִי הַבֶּן, וְאָמַר: "אֲסוּר לִי לְגָלוֹת מָה מִתְרַחַשׁ בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, אֲבָל מִשְׁהוּ אַחַד כֵּן מְרָשִׁים לִי לְהַגִּיד: הָאֲסוּנוֹת הַלְלוּ קוֹרִים בְּגִלְלַת חֲטָא לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת. תִּדְעִי לְךָ אֲמֵא יְקָרָה שְׁלִי, שְׂאִם הַדּוֹר הֵינּוּ חֲזָק בְּאֲמַת בְּשִׁמִּירַת הַלְשׁוֹן, הֵייתִי נִיצֵל וְלֹא נִפְטָר מִן הָעוֹלָם. אֲמֵא! שְׁלַחוּ אוֹתִי מִן הַשְּׁמַיִם לְהַעֲבִיר לְךָ אֶת הַמְּסָר הַזֶּה, לְהַעֲבִיר לְאַחֲרֵים לְלַמּוֹד וּלְשַׁנֵּן הַיִּטֵּב אֶת הַלְכוֹת שְׁמִירַת הַלְשׁוֹן ל'"חֲפָץ חַיִּים", עַד שִׁיְהִי בְּקִיָּאִים בְּהַלְכוֹת הַיִּטֵּב בְּעַל-פֶּה. וְתִדְעִי אֲמֵא, ה'"חֲפָץ חַיִּים" זצ"ל עוֹמֵד בְּשְׁמַיִם וּמִתְפַּלֵּל עַל כָּל מִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל לְלַמּוֹד וְלִקְיָם אֶת הַלְכוֹת שְׁמִירַת הַלְשׁוֹן, וּבְפֶרֶט מִי שְׁמַזְכֶּה אֶת הַרְבִּים בְּשִׁמִּירַת הַלְשׁוֹן. הַמַּעֲלָה שְׁלוֹ גְדוּלָּה בְּשְׁמַיִם, וְהַזְכוּת שְׁלוֹ מְגַנָּה עַל כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ.

וּבְזָכוֹת זֶה שְׂאֵנִי הַשְּׁתַדְלַתִּי לְלַמּוֹד וְלִקְיָם דִּינֵי שְׁמִירַת הַלְשׁוֹן, עֲמֻדָה לִי וְהַצִּילָה אוֹתִי מִן הַדִּין הַקָּשָׁה לְמַעֲלָה. אֲמֵא! תִּזְכְּרִי אֶת הַרְבִּים בְּמִסְרָה הַזֶּה, וְזֶה יִגְרוֹם נַחַת-רוּחַ לְנִשְׁמַתִּי! שְׁמִירַת הַלְשׁוֹן תִּשְׁפִּיעַ חַיִּים טוֹבִים עַל כָּל יִשְׂרָאֵל...". הַתְעוֹרְרַתִּי מִהַחֲלוּם נִרְגַּשְׁתָּ מְאֹד. הַחֲלוּם הֵינּוּ חֵד, צְלוּל וְנִקְי וְקָרוֹב לְבָקָר. אַחַד מְגוֹדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁשָׁמַע מֵהָאֵם אֶת דְּבַר הַחֲלוּם, אָמַר: מִצְוָה לְעוֹרֵר אֶת הַרְבִּים וּלְפָרְסֵם אֶת דְּבַר הַחֲלוּם... **שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!**

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: מְצוּרַע לרפואת: תהילה הדר בת אסתר

ערש"ק ד' ניסן תשע"ד (4.4.14) **יציאת השבת: 19:41**

הפְּטָרָה: "וְאַרְבַּעָה אַנְשִׁים" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"...וְצוּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לְמִטְהַר שְׁתֵּי צִפְרִים... וְשָׁחַט אֶת הַצִּפְרִי הָאֶחָת... וְשָׁלַח אֶת הַצִּפְרִי הַחֲתִי... (יד' ד')

רש"י מְפָרֵשׁ שֶׁהַטַּעַם שֶׁצּוּתָה הַתּוֹרָה לְמְצוּרַע לְהֵבִיא שְׁתֵּי צִפְרִים לְטַהַרְתּוֹ הוּא: "לְפִי שֶׁהַנְּגָעִים בָּאִים עַל לְשׁוֹן הָרֶעַ שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה פְּטוּטֵי דְבָרִים, לְפִיכָךְ זְקוּקִים לְטַהַרְתּוֹ לְצִיפּוּרִים, שֶׁמִּפְּטָטִין תְּמִיד בְּצִפְצוּף קוֹל".
אולם, לְפִי דְבַרֵי רש"י, מִתְעוֹרְרַת הַשְּׂאֵלָה, מִדּוּעַ צּוּתָה הַתּוֹרָה לְשַׁחֹט רַק צִיפּוּר אֶחָת, וְאֵילּוֹ אֶת הַצִּיפּוּר הַשְּׁנִי מְשַׁלְּחִים עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה? עַל-כֵּן אֹמֵר הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ: "כִּמוֹ שֶׁהָאָדָם מְקַבֵּל עֲנֵשׁ עַל דִּיבּוּר פְּגוּם (=לְשׁוֹן הָרֶעַ), שְׁלֹא הָיָה צָרִיךְ לְדַבֵּר - כֵּן כָּל שֶׁכֵּן שִׁיקְבֵּל עֲנֵשׁ עַל דִּיבּוּרֵי קֹדֶשׁ, שֶׁהָיָה יָכוֹל לְדַבֵּר וְלֹא דַבֵּר, כַּגּוֹן שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהוֹכִיחַ אַחֲרֵים - וְלֹא הוֹכִיחַ, וְשָׁתַק".

לְפִי זֶה מְבוֹאֵר הֵיטֵב עֲנִין הַמְצוּרַע, שֶׁמֵבִיא שְׁתֵּי צִיפּוּרִים, כְּאֲשֶׁר אֶת הָאֶחָת שׁוֹחֲטִים, וְאֶת הַשְּׁנִי שׁוֹלְחִים חֲתִי: הַצִּיפּוּר שֶׁשׁוֹחֲטִים בָּאָה לְכַפֵּר עַל דְּבוּרִים בְּטָלִים, שְׁלֹא הָיָה צָרִיךְ לְדַבֵּר אוֹתָם, וְלִכֵּן שׁוֹחֲטִים אוֹתָהּ - לְהוֹרוֹת עַל מְנִיעַת הַפְּטוּט בְּדְבָרִים בְּטָלִים. אֲבָל הַצִּיפּוּר הַשְּׁנִי, שֶׁמִּשְׁאִירִים חֲתִי וְשׁוֹלְחִים עַל-פְּנֵי הַשְּׂדֵה, בָּאָה לְכַפֵּר עַל זֶה שְׁלֹא דַבֵּר דְּבַרֵי תּוֹרָה וְתוֹכְחוֹת שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְדַבֵּר, וְלִכֵּן מִשְׁאִירִים אוֹתָהּ בְּחַיִּים, כְּדֵי שֶׁתִּמְשִׁיךְ לְפְטָט, וּבְכַךְ לְהוֹרוֹת עַל הַחַיּוּב לְדַבֵּר דִּיבּוּרִים שֶׁל קְדוּשָׁה.

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף עַל עֲנִין מָה שֶׁמֵבִיא הַמְצוּרַע בְּנוֹסֶף: "עֵץ אֲרֹז וְשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאוֹזֵב", וּפְרֵשׁ רש"י: "עֵץ אֲרֹז - לְפִי שֶׁ(ה) נְגָעִים בָּאִין עַל גְּסוֹת הָרוּחַ... - (ו) מָה תִקְנָתוֹ (שֶׁל הַמְצוּרַע) וְיִתְרַפֵּא? - יִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ מִגְּאוֹתוֹ, כִּתּוֹלַעַת וְכִאוֹזֵב (=צִמַח קָטָן מֵאֵד)".

וְדַקְדַּק כ"ק האדמו"ר מְרַן הַשָּׁר שְׁלוֹם מִבְּעֵלְזָא זי"ע, וְשָׂאֵל: אִם כֵּן, מִדּוּעַ מֵבִיא הַמְצוּרַע עֵץ אֲרֹז (שֶׁהוּא עֵץ גְּבוּהָ), שְׁרוּמֹז עַל גְּבוּהוֹת וְגִבּוֹהוֹת? הֲרֵי מִסְפִּיק הָיָה שִׁיבִיא "שְׁנֵי תוֹלַעַת" (=יִצוּר קָטָן וְחֹלֵשׁ) "וְאוֹזֵב" (=צִמַח קָטָן מֵאֵד), הַמְסַמְלִים אֶת הָעֲנִיָּה.

אֲלָא, מִתְרַץ האדמו"ר מְרַן הַשָּׁר שְׁלוֹם זי"ע, שֶׁעֵץ אֲרֹז זֶה, הַמְסַמֵּל אֶת הַגְּבוּהוֹת וְהַגְּאוּהוֹת, בָּא לְלַמְדֵנוּ, שֶׁלְפַעֲמִים צָרִיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְעִבּוּדַת ה' גַּם בְּמִידַת הַגְּאוּהוֹת, בְּבַחֲמִינַת: "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי יי" (דְּבַרֵי הַיָּמִים ב' יז, ו) וְכִמְבוֹאֵר בְּשׁוֹלְחָן עֲרוּךְ (או"ח סימן א'): "וְאֵל יִתְבַּיֵּשׁ מִן הַמְלַעֲיָגִים עֲלָיו". וְלִכֵּן מֵבִיא הַמְצוּרַע עֵץ אֲרֹז וְשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאוֹזֵב, כְּדֵי לְהוֹרוֹת לָנוּ, שֶׁצָרִיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשְׁתֵּי מִידוֹת אֵלוֹ (גְּאוּהוֹת וְעֲנִיָּה) לְעִבּוּדַת ה', וְכָל אֶחָד בְּזַמְנוֹ וּבְמָקוֹם הָרְאוּי לוֹ: כַּנֶּגֶד לְשׁוֹן הָרֶעַ, הֵבֵא מִחֲמַת (=בְּגִלָּל) גְּאוּהוֹת - צָרִיךְ הָאָדָם לְהִנְמִיךְ אֶת עֲצָמוֹ כְּאוֹזֵב, וְכַנֶּגֶד זֶה שְׁלֹא דַבֵּר דְּבַרֵי תּוֹרָה וְתוֹכְחָה, מִחֲמַת עֲנִיָּה פְּסוּלָה - עַל זֶה הוּא מֵבִיא עֵץ אֲרֹז, כְּדֵי לְהוֹרוֹת עַל "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי יי".

בְּסִפֵּר "צְבִי לְצַדִּיק" מוֹבָא רְמִז לְעֲנִין זֶה בְּפְרִשְׁת יִתְרוֹ (שְׁמוֹת יט', יב'-יג'): "וְהַגְּבַלְתָּ אֶת הָעַם סָבִיב לְאִמְרֵי, הַשְּׁמֵרוֹ לָכֶם עֲלוֹת בְּהָר וְנִגְעַת בְּקִצְהוֹ, כָּל הַנִּגְעַת בְּהָר מוֹת יוֹמֵת... בְּמִשְׁךְ הַיּוֹבֵל הַמָּה יַעֲלוּ בְּהָר", וְהַעֲנִין הוּא כִּי ה' הָרֶעַ רּוֹמֵז עַל הַגְּבוּהוֹת הַלֵּב, וְלִכֵּן מוֹזְהִירָה אוֹתָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: "הַשְּׁמֵרוֹ לָכֶם עֲלוֹת בְּהָר וְנִגְעַת בְּקִצְהוֹ" - שֶׁצָרִיךְ לְהִשְׁמֵר מֵאֵד מְעֻלּוֹת "בְּהָר", הַרּוֹמֵז לְגְּאוּהוֹת, וְאִפְּיֵלוֹ מִנְּגוּעַת בְּקִצְהוֹ, קִצְת מִן הַקִּצְת אֲסוּר, כִּי "תוֹעֵבַת ה' כָּל גְּבוּהָ לֵב" (מְשַׁלֵּי טו', ה), וְ"כָל הַנִּגְעַת בְּהָר מוֹת יוֹמֵת", שְׁפָן: "הַקְּנָאָה וְהַתְּאָוָה וְהַכְּבוֹד מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם" (מִסְכַּת אֲבוֹת ד', כ"א). אוֹלָם - "בְּמִשְׁךְ הַיּוֹבֵל הַמָּה יַעֲלוּ בְּהָר" - "יּוֹבֵל" נוֹטְרִיקוֹן - "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי יי" - כְּלוֹמֵר, כְּשֶׁמִּגִּיעַ הַדְּבַר לְכְבוֹד שְׁמַיִם, אִז "יַעֲלוּ בְּהָר" - כֵּן צָרִיךְ לְעֻלּוֹת "בְּהָר" הַרּוֹמֵז לְגְּאוּהוֹת - וְלְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִידַת הַגְּאוּהוֹת רַק לְשֵׁם שְׁמַיִם... (עַל פִּי "אוֹרְהָ שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְהוֹק פְּרִידְמָן)

"וְצוּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לְמִטְהַר... וְעֵץ אֲרֹז וְשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאוֹזֵב" (יד' ב')

עַל הַכְּתוּב "וְהָיָה עַל הַמִּטְהַר מִן הַצְּרַעַת שְׁבַע פְּעָמִים", אֹמֵר הַגְּאוּן רַבִּי זְלַמֵּן סוֹרוּצְקִין, בְּסִפְרוֹ "אֲזַנְיִים לְתוֹרָה": שְׁבַע הַהֲזָאוֹת עַל הַמְצָרַע הַמִּטְהַר הֵן כַּנֶּגֶד שְׁבַע דְּבָרִים, שֶׁעֲלֵיהֶם בָּאִים הַנְּגָעִים, כְּפִי שֶׁשְּׁנִינוּ בְּעֲנִין זֶה בְּמִסְכַּת

עֲרַכִּין (טז, עא): "עַל שְׁבַע דְּבָרִים (=חֲטָאִים שֶׁל הָאָדָם) הַנִּגְעִים בָּאִים: (1) עַל לְשׁוֹן הָרַע. (2) עַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים (=רִצְחַח בְּמִזִּיד). (3) עַל שְׁבוּעַת שְׁוֹא. (4) עַל גִּילּוֹי עֲרִיוֹת (=חַיֵּי אִישׁוֹת אֲסוּרִים). (5) עַל גָּסוֹת רוּחַ (=גְּאוּהַ וְהִירוֹת). (6) עַל גְּזֹל. (7) עַל צָרוֹת עֵין (=קִנְיָה בְּזוּלָת).

וְהִנֵּה בְּעֵינַי גָּסוֹת רוּחַ (=גְּאוּהַ) כְּתוּב בַּתּוֹרָה, שֶׁהַמְצוּרֶע צָרִיף לְהֵבִיא לְטַהֲרָתוֹ: "עֵץ אֲרֻז וּשְׁנֵי תוֹלְעַת וְאוֹב". וּמִפְּרֵשׁ רַש"י: "עֵץ אֲרֻז – לְפִי שְׁ(ה)נִגְעִים בָּאִין עַל גָּסוֹת הָרוּחַ (=גְּאוּהַ)... – (ו)מָה תִקְנָתוֹ (שֶׁל הַמְצוּרֶע) וְיִתְרַפֵּא? – יִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ מִגְּאוּתוֹ, כְּתוֹלְעַת וְכֵאוֹב (=צִמְח קֶטֶן מְאֹד)".

(יֵשׁ לְצִיּוֹן, שֶׁהַתּוֹרָה רוֹמְזֵת שֶׁהַצָּרֶעֶת בָּאָה בְּעוֹן גְּאוּהַ בְּפִסּוּק (יג', ב'): "אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת... וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגְעַ צָרַעַת וְהוּבָא אֶל אֶהְרֵן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל אֶחָד מִבְּנָיו הַכֹּהֲנִים". הַמְלָחָה גְּאוּהַ מוֹפִיעָה בְּפִסּוּק בְּקִפְצוֹת שֶׁל 11 אוֹתִיוֹת).

וְהִנֵּה, עַל מִדַּת הַגְּאוּהַ כְּתוּב בְּמִשְׁלֵי (כט', כג'): "גְּאוּת אָדָם תִּשְׁפִּילְנּוּ...". וְאָמְרוּ חו"ל בְּמִדְרַשׁ (במדבר רבה יג', ג'): "אָמַר ר' תַּנְחוּמָא בְּרַ אָבָא: 'גְּאוּת אָדָם תִּשְׁפִּילְנּוּ' – זֶה אָדָם רַאשׁוֹן". וְתַמְהוּ עַל-כֵּן הַמְפָּרְשִׁים, וְכִי אִיזוֹ גְּאוּהַ הִיְתָה לְאָדָם הָרַאשׁוֹן?

וְתַרְצוּ חו"ל עֵינַי זֶה בְּפִסּוּרִים הַקְּדוּשִׁים, וְאָמְרוּ, שֶׁשְׂרֵשׁ הַחֲטָא שֶׁל הָאֲכִילָה מֵעֵץ הַדַּעַת נִבַּע מִכֵּף שֶׁהִנְחֵשׁ, הוּא הַיִּצְר הָרַע, הַכְּנִיס בְּאָדָם וּבַחֲוָה אֶת מִדַּת הַגְּאוּהַ, כְּאֲשֶׁר אָמַר לָהֶם: "כִּי יָדַע אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וּנְפַקְחוּ עֵינֵיכֶם וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹהִים יָדְעֵי טוֹב וְרַע". דַּעוּ לָכֶם, אָמַר לָהֶם הַנְּחֵשׁ, יֵשׁ לָכֶם יְכוּלָת לְהַגִּיעַ לְמִדְרָגָה שֶׁל אֱלֹקִים, וּמְדוּעַ אַתֶּם מְסַתְּפִקִים בְּמִדְרָגָה שְׁקִבַּע לָכֶם הַבוֹרָא?

וְהִנֵּה, אִילוֹ הָיָה אָדָם וְחוּהַ מִתְנַהֲגִים בְּמִדַּת הַעֲנָוָה וּבְשִׁפְלוּת הָרוּחַ, וּמְסַתְּפִקִים בְּמָה שֶׁנִּתֵּן לָהֶם הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ, מִמִּילָא לֹא הָיוּ עוֹבְרִים עַל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ לְאֲכוּל מֵעֵץ הַדַּעַת.

אוּלָּם, מֵאַחַר וְהַתְּנָא מְדַבְּרֵי הַנְּחֵשׁ, לְהִיּוֹת "כְּאֱלֹהִים יָדְעֵי טוֹב וְרַע", נִפְלוּ בְּרֵשֶׁת הַיִּצְר הָרַע, וְאָכְלוּ מֵעֵץ הַדַּעַת. וְהוּוּ הַטַּעַם מְדוּעַ גִּזַּר הַקַּב"ה עַל הָאָדָם אֶת גְּזִירַת הַמִּיתָה (אִם יֵאָכֵל מֵעֵץ הַדַּעַת), כְּפִי שְׁכַתּוּב: "וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת". שְׁכֵן, כְּאֲשֶׁר הָאָדָם זוֹכֵר אֶת יוֹם הַמִּיתָה, נִכְנַע לְבָבוֹ, וְשׁוֹב לֹא יְבוֹא לְיַדֵּי חֲטָא.

הַסִּפֵּר הַקְּדוּשׁ "וְרַע בְּרַךְ" (פְּרִשְׁת בְּרַאשִׁית) מְבִיא בְּשֵׁם רַבּוֹ הַקְּדוּשׁ, הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת" (שְׁאָמַר בְּשֵׁם הַרַאב"ד), כִּי עַל-יַדֵּי חֲטָא אָדָם וְחוּהַ, שְׁנִתְנָא וְרַצּוֹ לְהִיּוֹת "כְּאֱלֹהִים יָדְעֵי טוֹב וְרַע", נִפְגְּמוּ וְנִסְתַּלְקוּ שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת ד' מִשְׁנֵי שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקַּב"ה – "שְׁדִי" ו-"אֲדָנִי", וְעַל-יַדֵּי כֵּף נִשְׁאָרוּ רַק אוֹתִיוֹת "יֵשׁ" ו-"אֲנִי", שְׁרוּמְזוֹת עַל יִשׁוּת וְאֲנוּכִיוֹת.

וְהוּוּ מָה שְׁאָמְרָה חוּהַ לְה' יִתְבַּרֵךְ: "הַנְּחֵשׁ הַשִּׂיאֲנִי וְאֲכַל" – כִּיּוֹן שֶׁהַנְּחֵשׁ הַכְּנִיס בְּנוֹ אֶת מִדַּת הַגְּאוּהַ, גָּרַם הוּא לְחֲטָא עֵץ הַדַּעַת, וְעַל-יַדֵּי כֵּף נִפְגְּמוּ וְנִסְתַּלְקוּ שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת ד', מִשְׁמוֹת "שְׁדִי" ו-"אֲדָנִי", וְנִשְׁאָרוּ אוֹתִיוֹת "יֵשׁ" ו-"אֲנִי", שֶׁהֵן אוֹתִיוֹת "שִׂיאֲנִי" (וְהוּוּ "הַנְּחֵשׁ הַשִּׂיאֲנִי וְאֲכַל"). (הָאוֹת דַּל"ת, שֶׁהִיא מִלְשׁוֹן דְּלוּת וְעֵינִיוֹת)

לְכֵן, אוֹמֵר הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת", צָרִיף כָּל אָדָם הַקּוֹרָא אֶת "קְרִיאַת שְׁמַע", לְכַוֵּן בְּ"שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד", וְלְהַאֲרִיף בְּאוֹת ד' שֶׁל "אֶחָד". וְכֵן בְּפִסּוּק "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלַכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד" לְהַאֲרִיף בְּאוֹת ד' שֶׁל "וָעֶד", כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת ה-ד' שֶׁנִּפְגְּמוּ בְּחֲטָא אָדָם הָרַאשׁוֹן.

וְהוּוּ שְׁרוּמֵז הַכְּתוּב בְּמִשְׁלֵי (ח, לד'): "אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁמַע לִי לְשִׁקֵּד עַל דְּלַתִּי יוֹם יוֹם לְשִׁמּוֹר מְזוּזוֹת פֶּתְחִי". אוֹמֵר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ: "אֲשֶׁרִי אָדָם", שֶׁהוּא "שְׁמַע" – שְׁקוֹרָא "קְרִיאַת שְׁמַע", וּמְכוּן הוּא "לְשִׁקֵּד עַל דְּלַתִּי" – דְּהֵינּוּ, הוּא שׁוֹקֵד לְתַקֵּן אֶת "דְּלַתִּי" – אֶת אוֹתֵן שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת דַּל"ת, מִהַשְׁמוֹת "שְׁדִי" ו-"אֲדָנִי", שֶׁנִּפְגְּמוּ וְנִסְתַּלְקוּ לָהֶם בְּעוֹן חֲטָא עֵץ הַדַּעַת.

לְכֵן, הַתִּיקוֹן לְחֲטָא עֵץ הַדַּעַת וְלְגְּאוּהַ הוּא, כְּאָמוֹר, לְהַאֲרִיף ב-ד' בְּ"קְרִיאַת שְׁמַע" – בְּפִסּוּקִים "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד", וּבְפִסּוּק "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלַכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד" – לְקַבֵּל עַל מְלַכּוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלְהַאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַקַּב"ה הוּא אֶחָד, יְחִיד וּמְיוּחָד, וְאִין עוֹד מְלַבְדּוֹ. אִם כֵּן, מִי הוּא הָאָדָם שֶׁיִּחְשִׁיב אֶת עֲצָמוֹ לְ"יֵשׁ אֲנִי"? (עַל פִּי "אוֹרַה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְהֵק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

פרשת השבוע: מצורע לרפואת: תהילה הדר בת אסתר

כניסת השבת: 18:31

ערש"ק ד' ניסן תשע"ד (4.4.14)

ציאת השבת: 19:41

הפטרה: "וארבעה אנשים" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"(ו)מה תקנתו (של המצורע) ויתרפא? – ישפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזוב"

על הפתוב בפרשה (יד, ד), "וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהרות ועץ ארו ושני תולעת ואזוב", פרש רש"י: "לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך זקוקים לטהרתו לציפורים, שמפטפטין תמיד בצפצוף קול. (ומדוע מביא המצורע) 'עץ ארו?' – לפי שהנגעים באין על גסות הרוח (שעל-כך רומז עץ הארו, הגבוה מכל העצים)... (ו)מה תקנתו (של המצורע) ויתרפא? – ישפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזוב (=צמח קטן מאד)".

ראוי להוסיף, שהמקור לדברי רש"י הוא מדברי שלמה המלך, החכם מכל אדם, כפי שמובא במדרש (במדבר רבה יט, ג): "וידבר (שלמה המלך) שלשת אלפים משל... ורבנן אמרי: שלשת אלפים משל (אמר שלמה) על כל פסוק ופסוק, (ו)אלף וחמשה טעמים על כל משל ומשל... (ומהו) 'וידבר על העצים' (מ"א, ד)? וכי אפשר לאדם לדבר על העצים? אלא, אמר שלמה: מפני מה מצורע נטהר בגבוה שבגבוהים ובנמוך שבנמוכים, בעץ ארו ובאזוב? (אלא), על-ידי שהגביה עצמו כארו – לקה בצרעת. (ו)כיון שהשפיל עצמו כאזוב – נתרפא על-ידי אזוב".

והנה, כאשר נתבונן במדרש זה נראה, שיש כאן פליאה עצומה! שכן, אומר המדרש, ששלמה המלך הביא שלשת אלפים משלים על כל פסוק בתורה, ואלף וחמשה טעמים על כל משל ומשל. נמצא, ששלמה אמר על כל פסוק בתורה מעל לשלשה מליון טעמים. (1005x3000=3,015,000).

אם כך, מדוע מכל שלשת מליוני הטעמים הללו על התורה, בחר הפתוב להגדיר את חוכמתו של שלמה המלך בפתוב: "מפני מה מצורע נטהר בגבוה שבגבוהים ובנמוך שבנמוכים, בעץ ארו ובאזוב? על-ידי שהגביה עצמו כארו – לקה בצרעת. (ו)כיון שהשפיל עצמו כאזוב – נתרפא על-ידי אזוב?"

תחילה, נקדים להביא מה ששנינו במדרש (ויקרא רבה טו, ו'): "אמר ר' יהושע בן לוי: חמש תורות פתובות במצרע (=חמש פעמים מוזכרת המלה "תורה" בהקשר למצרע): א. 'זאת תורת נגע צרעת'. ב. 'זאת תורת אשר בו נגע צרעת'. ג. 'זאת התורה לכל נגע צרעת'. ד. 'זאת תורת הצרעת'. ה. 'זאת תהיה תורת המצרע'... ללמדך, שכל האומר לשון הרע עובר על חמישה חומשי תורה. לפיכך משה מזהיר את ישראל: זאת תהיה תורת המצורע".

אמנם צריכים אנו ביאור על לשון המדרש: "ללמדך, שכל האומר לשון הרע עובר על חמישה חומשי תורה". שכן, מדוע חמור לשון הרע כל-כך עד שנחשב כאילו עבר על כל התורה כלה?

ונראה לבאר זאת על-פי המבואר בגמרא ובמדרשים, ששרש כל התורה והיהדות הוא לדבוק במידת הענוה. יסוד זה אנו למדים מחז"ל, אשר גלו לנו, שהקב"ה בחר בישראל מפל אומות העולם משום שישראל ענוים לעומת שאר אומות העולם. וכפי שדרשו בגמרא, במסכת חולין (פט, עב): "אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, חושקני בכס, שאפלו בשעה שאני משפיע לכם גדלה, אתם ממעטין (את) עצמכם לפני – נתתי גדלה לאברהם, אמר לפני (בראשית יח): 'ואנכי עפר ואפר'. (נתתי גדולה) למשה ואהרן, אמרו (שמות טו): 'ונחנו מה'. (נתתי גדולה) לדוד, אמר (תהלים כב): 'ואנכי תולעת ולא איש'. אבל עובדי כוכבים ומזלות, אינם כן. נתתי גדלה לנמרוד, אמר (בראשית יא): 'הבה נבנה לנו עיר' (נתתי גדולה) לפרעה, אמר, (שמות ה) 'מי ה'". לסנחריב, אמר, (מ"ב יח) 'מי בכל אלהי הארצות אשר הצילו את ארצם מדי, כי יציל ה' את ירושלם מדי'".

ומכאן נשפיל להבין, שהטעם שהקב"ה בחר במשה רבנו כדי לתת לנו את התורה הוא מפני שמשה היה "ענו מאד מפל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר יב, ג). וזהו גם הטעם, מדוע נתן לנו את התורה דוקא על הר סיני, שהוא הנמוך מכל ההרים. כפי שמובא בגמרא (סוטה ה, א): "אמר רב יוסף: לעולם ילמד אדם מדעת

קונו(=הקב"ה), שְׁהָרִי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵנִיחַ כָּל הָרִים וּגְבָעוֹת, וְהִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ עַל הַר סִינַי (הַנְּמוּךְ שֶׁבְּהָרִים).
וּמַהִי דַעַת קוֹנוֹ(=הקב"ה)?

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף מָה שֶׁכָּתַב ה' זֶרַע קֹדֶשׁ" (חֲקֵת), שׁ"חֲכָמָה" הִיא אוֹתוֹת "כַּח מָה", שְׁרוּמוֹ עַל מִידַת הָעֲנָוָה, בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת טו', ו'): "וְנַחֲנוּ מָה". דְּהֵינּוּ, שֶׁתְּכַלִּית הַחֲכָמָה שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה הִיא, שְׁיִזְכֹּךְ הָאָדָם אֶת מִידַת הָעֲנָוָה שֶׁבְּקָרְבוֹ, וַיְבֹא לְיַדִּי הַתְּבַטְלוֹת, בְּבַחֲיִנַת "כַּח מָה", וְנַחֲנוּ מָה'. (וּלְפִי זֶה מְבוֹאֵר הֵיטֵב מָה שֶׁשָּׁנִינוּ בַּגְּמָרָא (פְּסוּחִים טו'): "כָּל הַמְתִּיָּהָר – חוֹכְמָתוֹ מִסְתַּלְקֶת מִמֶּנּוּ").

בְּדֶרֶךְ זֶה נֶעֱלָה בְּמִסְלָה, לְבֹאֵר אֶת הַפְּלִיאָה הַגְּדוּלָה, מָה רָאָה הַפְּתוּב מִכָּל הַהִשְׁגוֹת הַנְּעֻלוֹת וּמִכָּל רַבּוֹת הַטְּעָמִים שֶׁהָיוּ לְשִׁלְמָה בַּתּוֹרָה, לְפָרֵט דּוֹקָא אֶת הַטְּעַם שֶׁל הַמְצוּרָע "ש(ע)ל-יְדֵי שְׁהַגְּבִיָּה עֲצָמוּ כְּאֵרֶז – לָקָה בְּצַרְעַת. (ו) כִּינּוּן שְׁהַשְּׁפִיל עֲצָמוּ כְּאֵזוֹב – נִתְרַפָּא עַל-יְדֵי אֵזוֹב".

אַלָּא, בְּרוּר הוּא, שֶׁהַפְּתוּב בָּחַר כֵּאֵן בְּטַעַם שֶׁהוּא יְסוּד וְתִמְצִית לְכָל הַחֲכָמָה שֶׁשִּׁלְמָה הִשִּׁיג.

וּמַהוּ יְסוּד זֶה? זֹאת הָעֲנָוָה. שְׁכֵן, הַיְסוּד וְהַתְּמַצִּית שֶׁל כָּל חוֹכְמָתוֹ שֶׁל שִׁלְמָה הַמְּלִךְ הִיָּה חֲכָמָה – כַּח מָה – הָעֲנָוָה. שְׁכֵן, רַק עַל-יְדֵי מִידָה זֶה שֶׁל עֲנָוָה וְשִׁפְלוּת-רוּחַ מִשְׁרָה הַקַּב"ה אֶת שְׁכִינָתוֹ וְחוֹכְמָתוֹ עַל הָאָדָם. עַל-כֵּן, מִכָּל מְלִיוֹנֵי הַטְּעָמִים שֶׁהֵבִיא שִׁלְמָה עַל פְּסוּקֵי הַתּוֹרָה, הֵבִיא הַפְּתוּב אֶת הַטְּעַם שֶׁהַמְצוּרָע מְבִיא עִץ אֶרֶז וְאֵזוֹב. כְּדִי לְלַמְּדֵנוּ, שֶׁתְּכַלִּית כָּל הַחֲכָמָה הִיא לְהִתְרַחֵק מִן הָאֶרֶז שְׁרוּמוֹ עַל הַגְּאֻוָּה, וְלִהְדַּבֵּק בְּאֵזוֹב, הַרוּמוֹ עַל הָעֲנָוָה. וְנִרְאָה לְהוֹסִיף כֵּאֵן פְּרָפְרַת נְאֻה עַל הַפְּתוּב, "וַיְדַבֵּר עַל הָעֲצִים מִן הָאֶרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן וְעַד הָאֵזוֹב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר", שֶׁהֵנָּה הַרמב"ם כּוֹתֵב (בֵּית הַבְּחִירָה פ"ד, ה"א): "בְּעַת שֶׁבָּנָה שִׁלְמָה אֶת הַבַּיִת, וַיִּדַּע שְׁסוּפוֹ לְהִיחָרֵב, בָּנָה בּוֹ מְקוֹם לְגַנוּז בּוֹ (אֶת) הָאֶרֶז לְמָטָה בְּמִטְמוֹנִית(=מְחִילוֹת) עֲמוּקוֹת וְעַקְלָקְלוֹת".

וְצָרִיךְ לְהַבִּין, אִיךְ כִּבֵּר בְּעַת שֶׁבָּנָה שִׁלְמָה אֶת הַבַּיִת, יָדַע שְׁעֵתִיד הַמְּקֻדָּשׁ לְהִיחָרֵב?

וּמְצִינוּ מְאֹמֵר נוֹרָא עַל חֲרָבֵן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁחֲרָבְנוּ הִיָּה בְּגִלְל גְּאֻוֹתוֹ שֶׁל חִירָם מְלִךְ צוּר, שֶׁהַתְּנַאָּה עַל שֶׁהַעֲצִים שֶׁשָּׁלַח לְשִׁלְמָה הַמְּלִךְ, שֶׁמָּשׂוּ לְבִנְיַת בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ. וּכְפִי שְׁמוּבָא בַּמְדָּרָשׁ (יְלֻקוּט שְׁמַעוֹנִי, יְחֻזְקָאֵל כח', רַמּוֹ שסז'): "חִירָם הִיָּה מְתַנַּאָּה עַל-יְדֵי שֶׁשָּׁלַח אֶרְזִים לְבֵית הַמְּקֻדָּשׁ, אָמַר הַקַּב"ה: הַרִינִי מִחֲרִיב אֶת בַּיִתִּי, שְׁלֹא יִהְיֶה חִירָם מְתַנַּאָּה עָלַי, שְׁנֵאמַר (וְזָכְרָה י' א'): 'פֶּתַח לְבָנוֹן דַּלְתִּיךָ, וְתֹאכַל אִשׁ בְּאֶרְזֶיךָ'".

הָרִי לָנוּ כְּמָה מְגוּנָה הִיא מִידַת הַגְּאֻוָּה. שְׁכֵן, לְמִרוֹת שִׁלְמָה הַמְּלִךְ בָּנָה אֶת בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ בְּקְדוּשָׁה גְּדוּלָה, עִם כָּל זֹאת כִּינּוּן שֶׁהִיָּה מוֹכְרָח לְקַחַת אֶרְזִים מִחִירָם מְלִךְ צוּר, וְזֶה חִירָם הַמְּלִךְ הַתְּנַאָּה עַל-כֵּן, לְכֵן הַחֲרִיב הַקַּב"ה אֶת בַּיִתוֹ, אֶת בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, כִּינּוּן שֶׁלֹא רָצָה בְּבֵיתוֹ בְּאֶרְזִים שִׁישׁ בְּהֵם רִיחַ גְּאֻוָּה.

וְזֶהוּ שְׁאֵמַר הַפְּתוּב: "וַיְדַבֵּר עַל הָעֲצִים מִן הָאֶרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן". דְּהֵינּוּ, שֶׁהַרְבֵּה שִׁלְמָה לְדַבֵּר בְּגִנוֹת הַגְּאֻוָּה וּבְשִׁבְחַת הָעֲנָוָה. וְהֵבִיא לְכַךְ רֵאֵיהּ "מִן הָאֶרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן". דְּהֵינּוּ, מֵאוֹתָם הָאֶרְזִים שֶׁהִיָּה צָרִיךְ לְקַחַת מִחִירָם מְלִךְ צוּר כְּדִי לְבָנוֹת אֶת ה' לְבָנוֹן(=בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ). וּבְגִלְל שְׁתַּנַּאָּה חִירָם מְלִךְ צוּר נַחֲרַב בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ... (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף שׁ"חִירָם מְלִךְ צוּר" – רֵאשִׁי תִּיבוֹת "חֲמִיץ", לְרַמּוֹז עַל הַגְּאֻוָּה שֶׁל חִירָם הַמְּלִךְ. (יְדוּעַ שֶׁהַחֲמִיץ/הַבְּצֵק רוּמוֹ לְגְאֻוָּה, שֶׁהָרִי הוּא תוֹפֵחַ וּמַגְּבִיָּה אֶת עֲצָמוֹ. (חִי צִיּוֹן מְזֻרְחֵי ה"ו)
"ו(ה) מָה תִּקְנָתוֹ (שֶׁל הַמְצוּרָע) וְיִתְרַפָּא? - יִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ מִגְּאֻוֹתוֹ" (רש"י)

בְּעִיר צְאֲנֹ הִיָּתָה חֲבוּרַת קְצָבִים שֶׁהָיוּ שׁוֹחֲטִים וּמוֹכְרֵי הַבָּשָׂר בְּעִיר. פְּעַם אַחַת, אֶחָד מֵאוֹתָהּ הַחֲבוּרָה קָרָא לְרַה"ק בְּרוּךְ הַלְּבַרְשֶׁטְאָם זִיע"א (מְיֻסָּד חֲסִידוֹת גּוֹרְלִיץ), שֶׁהָיָה אָז יָלַד קֶטָן, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שִׁילֵךְ עִמּוֹ בְּשׁוּק, וַיֹּאמֶר לוֹ אִיזוֹ בְּהֵמָה תִּהְיֶה כְּשֶׁרָה, וְאִיזוֹ תִּצָּא טְרֵפָה. הִלֵּךְ אִיתוֹ הַיָּלֵד, וְהִצְבִּיעַ עַל הַבְּהֵמוֹת הַכְּשֻׁרוֹת, וְתַמִּיד קָלַע לְמִטְרָה. וְכֵן הִתְעַשֵּׂר אוֹתוֹ קָצֵב עוֹשֵׂר רַב שֶׁהָרִי אָף בְּהֵמָה לֹא נִטְרָפָה לוֹ, וְלֹא הָיָה לוֹ הַפְּסָד כְּלָל. לְאַחַר תְּקוּפַת זְמַן, רָאוּ שְׂאֵר הַקְּצָבִים כִּי בְּמִשָּׁךְ מִסְפָּר חוֹדָשִׁים, כָּל בְּהֵמוֹתָיו שֶׁל אוֹתוֹ קָצֵב הוֹכְרָזוּ כְּשֻׁרוֹת, וְאִילוֹ לָהֶם אֶרֶע שְׁלֹא מְעַט פְּעָמִים הַבְּהֵמָה נִטְרָפָה, וְהָיָה לָהֶם הַפְּסָד רַב וְעֲצוּם מְכֹךְ. וּמֵאַחַר שֶׁהָיָה הַדְּבָר לְפָלֵא בְּעֵינֵיהֶם, פָּנוּ לְבֵית הַדִּין, כְּשֶׁהֵם מְצִינִים כִּי לֹא תִיָּתֵכֵן מְצִיאוֹת שְׂאֵף בְּהֵמָה לֹא נִטְרָפָה לְאוֹתוֹ קָצֵב בְּמִשָּׁךְ תְּקוּפָה כֹּה אֲרוּפָה. לְאַחַר חֲקִירָה הַתְּבַרֵּר, כִּי יָדוּ שֶׁל בְּרוּךְ הַקֶּטָן בְּעֵינָיו, וּמִיָּד קָרָאוּ לְאָבִיו הַרַה"ק בְּעַל "דְּבָרֵי חַיִּים" מְצִאֲנֹ, שֶׁהוֹרָה לוֹ מִיָּד לְהַפְּסִיק אֶת "בְּדִיקוֹת" הַבְּהֵמוֹת. לְאַחַר מִכֵּן שָׂאֵל אוֹתוֹ אָבִיו: "בְּנִי, מֵהִיכֵן יִדְעַת אִיזוֹ בְּהֵמָה כְּשֶׁרָה וְאִיזוֹ תִּהְיֶה טְרֵפָה?". עָנָה לוֹ הֵבֵן בַּתְּמִימוֹת: "הַסְתַּכְּלֵתִי כִּיִּצֵּד הַבְּהֵמָה הוֹלְכַת בְּרָחוּב - אִם רֵאשִׁי הִיָּה מוֹרָם בְּשִׁחְצָנוֹת וְגֵאֻוָּה, יִדְעַתִּי שֶׁהִיא תִּטְרָף. וְאִם רֵאשִׁי הִיָּה מוֹפְנָה כְּלָפִי מָטָה - יִדְעַתִּי שֶׁהִיא בְּהֵמָה כְּשֶׁרָה"...

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: מְצוּרַע לרפואת: תהילה הדר בת אסתר

כְּנִיסַת הַשְּׁבֵט: 18:31

ערש"ק ד' ניסן תשע"ד (4.4.14)

יְצִיאַת הַשְּׁבֵט: 19:41

הַפְּטָרָה: "וְאַרְבַּעַת אַנְשִׁים" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל מַחוּץ לְמַחֲנֶה וַרְאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִרְפָּא נִגְעַת הַצָּרַעַת מִן הַצָּרוּעַ" (ע"פ אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

על הכתוב בענין המצורע, "וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל מַחוּץ לְמַחֲנֶה", מִפְּרֵשׁ רש"י: "מַחוּץ לְמַחֲנֶה" – (מ)חוץ ל–ג' (=3) מחנות, שְׁנֵשֶׁת־לַח (ל)שם (המצורע) בימי חלוטו (=סגירותו). (והכונה היא על שלש מחנות: כהנים, לויים, ישראל. שהרי כשהיו כל ישראל חונים. במרכז היה המשכן ומסביבו מחנה הכהנים, מסביבם של הכהנים היה מחנה הלויים, ומסביבם של הלויים היה מחנה ישראל).

וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִינָן זֶה. מְדוּעַ נִגְעַת הַצָּרַעַת בָּא עַל הָאָדָם בְּעוֹר דּוֹקָא, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לִנְגַע צָרַעַת?"

תְּחִילָה נִקְדִּים לְבָאָר מָה שְׁכַתּוּב (בראשית ג', כא): "וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לָאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׁם", וּמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ (בראשית רבה כ', יב): "בְּתוֹרְתוֹ שֶׁל ר' מַאִיר מְצָאוּ כְּתוּב: 'כְּתָנוֹת אֹר' (במקום "כְּתָנוֹת עוֹר").

וְהַבִּיאָר הוּא עַל-פִּי הַיְדוּעַ מֵהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁגוּף הָאָדָם הוּא רַק בְּבַחֲיַנַת כְּתָנוֹת (=לְבוּשׁ) לְנִשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה. וְהַנְּשִׁמָּה עֲצֻמָּה הִיא אֹר גְּדוּל, חֶלֶק אֶלּוֹק מִמַּעַל, שְׁנִפְחָה הַקַּב"ה בָּאָדָם, כְּדֵי לְהַחֲיֹת אֶת הַגּוּף, וּלְהַאִיר אוֹתוֹ בְּאֹר ה', כְּפִי שְׁכַתּוּב (משלי כ', כו): "נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם חַיִּשׁ כָּל חַדְרֵי בֵטֶן".

אוֹלָם, לְאַחַר שְׁחָטָא אָדָם הֶרְאִשׁוֹן, נִכְנַס בְּתוֹכוֹ הַיְצֵר הָרָע, וְנִתְגַּשֵּׁם גּוּפוֹ שֶׁל הָאָדָם, וְכַתּוּבָא מִכָּה, בְּמִקּוֹם שְׁהַגּוּף יֵאִיר מְאֹד הַנְּשִׁמָּה שֶׁבְתוֹכוֹ, בְּבַחֲיַנַת "כְּתָנוֹת אֹר", יֵרֵד הַגּוּף לְמַדְרַגַת "כְּתָנוֹת עוֹר", וְכִסָּה עַל הָאֹר הַגְּדוּל שֶׁל הַנְּשִׁמָּה, שֶׁבְתוֹךְ הָאָדָם, וּבְכָךְ מֵנַע מְאֹד הַנְּשִׁמָּה לְהַאִיר הַחוּצָה.

וּמִזֶּה נִשְׁכָּל לְדַעַת, שֶׁהַעֲבוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַמוּטְלָת עַל כָּל אָדָם וְאָדָם הִיא לְתַקֵּן אֶת חֶלְקוֹ בְּחָטָא אָדָם הֶרְאִשׁוֹן, וְלְהַפְּוֹךְ בְּחֻזְרָה אֶת כְּתָנוֹת הָעוֹר, לְכְתָנוֹת שֶׁל אֹר. וְלִכֵּן כְּתוּב בְּתוֹרְתוֹ שֶׁל רַבִּי מַאִיר "כְּתָנוֹת אֹר" – שְׁכֵן, רַבִּי מַאִיר זָכָה, בְּגִדְל קְדוּשָׁתוֹ, לְתַקֵּן אֶת חֶלְקוֹ בְּחָטָא עֵץ הַדַּעַת, עַד שְׁגוּפוֹ הָיָה מְאִיר בְּאֹר הַגְּדוּל שֶׁל הַנְּשִׁמָּה שֶׁבְתוֹכוֹ, בְּבַחֲיַנַת "כְּתָנוֹת אֹר" (ועל-כן נקרא שמו מאיר).

וְעַל-כֵּן, אוֹמֵר הַשֵּׁל"ה הַקְּדוּשׁ שְׁאַהֲרֵן הַכֹּהֵן, בְּגִדְל קְדוּשָׁתוֹ תִּקֵּן אֶת חָטָא אָדָם הֶרְאִשׁוֹן, וְהַפֵּךְ אֶת "כְּתָנוֹת עוֹר" לְ"כְתָנוֹת אֹר", וְלִכֵּן זָכָה לְבַגְדֵי קֹדֶשׁ לְכַבוֹד וּלְתַפְאֲרָת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שמות כח', ב'): "וַעֲשִׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אַחִיד לְכַבוֹד וּלְתַפְאֲרָת".

(וְהִנֵּה, בְּרוּר הוּא, שְׂאֵם אַהֲרֹן הַכֹּהֵן זָכָה לְזַכֵּךְ אֶת גּוּפוֹ, וְלְהַפְּוֹךְ "כְּתָנוֹת עוֹר" לְ"כְתָנוֹת אֹר", גַּם מִשֶּׁה רַבִּנּוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, זָכָה, כְּפִי שְׁמַעֲיָדָה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (שמות לד', ל'): "וַיֵּרָא אַהֲרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרָן עוֹר פָּנָיו". וְכְפִי שְׁמַבִּיא הַרְמַח"ל, בְּלִשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: "...עֵינֶיךָ בִּיאָה זֶה (שֶׁל הַנְּשִׁמָּה בְּגוּף) הוּא לְזַכֵּךְ אוֹתוֹ זִיכּוּךְ מִמֶּשׁ – לְהַעֲלוֹתוֹ מִשְׁפָּל מְדַרְגָּתוֹ הַחוּמְרִית... אֶל הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה כְּמִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת. וְדַבֵּר זֶה מְצָאנוּ כְּבָר אֶצֶל מֹשֶׁה רַבִּנּוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שְׁזָכָה וּזְכָךְ אֶת חוּמְרִיוֹתוֹ, עַד שֶׁשָּׁב לְמַדְרַגַת מְלֶאכֶת מִמֶּשׁ, וְכִבֵּר רָאוּ כָּל יִשְׂרָאֵל כִּי קָרָן עוֹר פָּנָיו מִשֶּׁה, וְ(כֵן גַּם) חֲנוּךְ וְאַלְיָהוּ (ש)נִתְעַלּוּ לְשָׁמַיִם בְּגוּפָם מִמֶּשׁ, אַחַר אֲשֶׁר זָכְכוּ אֶת חוּמְרִיוֹתָם זִיכּוּךְ גְּדוּל... (ו)הַדְּרָךְ אֲשֶׁר בֵּה תוֹכֵל הַנְּשִׁמָּה לְזַכֵּךְ אֶת גּוּפָהּ, הִלָּא הִיא בְּמַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת וְקִיּוּם הַתּוֹרָה... וְכָל מָה שֶׁהִיא מְרַבָּה לְקִנּוּת תּוֹרָה וּמִצְוֹת, מְרַבָּה (הִיא) זִיכּוּךְ לְגוּפָהּ...").

וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב בְּתוֹרָה: "אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת אוֹ בַהֲרַת וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לִנְגַע צָרַעַת". דְּהִינּוּ, הַסִּיבָה שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם נִגְעַת צָרַעַת דּוֹקָא "בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ" הוּא כִּיּוֹן שֶׁלֹּא תִּקֵּן וּזְכָךְ אֶת "כְּתָנוֹת עוֹרוֹ", וְהַפֵּךְ אוֹתוֹ לְבַחֲיַנַת "כְּתָנוֹת אֹר".

וְכְפִי שְׁמַבִּיא הַחֲתָם סוֹפֵר: "וְהִנֵּה זֶה הַרְשָׁע... שְׁלֹא עָשָׂה מ'כְּתָנוֹת עוֹר' 'כְּתָנוֹת אֹר'... אֶפִּילוֹ עוֹר בְּשָׂרוֹ הִכָּה בְּצָרַעַת, עַל-כֵּן יָקַח מוֹסֵר מֵאַהֲרֹן הַכֹּהֵן, וַיֵּרָאָה מָה בִּינוּ לְבִין אַהֲרֹן. הוּא (ש)זָלְזַל בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא אוֹתוֹ (לָקַח בְּצָרַעַת). וְאַהֲרֹן הָיָה (כֹּהֵן) הַדְּיוּט, וְנִתְעַלָּה וְנִתְקַדֶּשׁ עַד שְׁזָכָה לְלְבוּשֵׁי יָקָר (=כְּבוֹד)". (הַמַּאֲמָר בְּהַרְחֵבָה בְּאֵתָר "בְּנֵי צִיּוֹן")

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (הטעם למנהג ישראל לעשות סעודת מצוה לכבוד ברית המילה)

על הטעם למנהג ישראל לעשות סעודת מצוה לכבוד ברית המילה, כתוב ב"פרקי דרבי אליעזר" (כט'): "וכשנולד יצחק, בן שמנת ימים הגישו (אברהם) למילה, שנאמר: 'וימל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים'. והגישו למנחה על גבי המזבח, ועשה שמחה ומשתה. מכאן אמרו חכמים: חיב אדם לעשות שמחה ומשתה באותו היום שזכה למול את בנו, כאברהם אבינו, שנאמר ^{(בראשית כא, ה):} 'ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק' ומבואר בתוספות (שבת קל, ד"ה שש), שפונת ה"פרקי דרבי אליעזר" על הכתוב "ביום הגמל את יצחק" היא, שכאשר תחלק את המלה "הגמל", תקבל "הג" מל. "הג" עולה לגימטריה שמונה. כלומר, ביום השמיני מל אברהם את יצחק ועשה משתה גדול – "סעודת מצוה".

ראוי להוסיף, שגם יתרו, כאשר התגיר ומל את עצמו, עשה סעודת מצוה לאתר הברית (מוכא ב"מדרש תלפיות", אות י'). ועל-כך רמז הפתוב: "ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים". וכן כתב ה"חתם סופר" בספרו "תורת משה", על הפתוב בגמרא (סנהדרין צד'): "ויחד יתרו... רב אמר: שהעביר חרב חדה על בשרו" – דהינו, שמל את עצמו. (המאמר בהרחבה באתר "בני ציון")

"ולציון יאמר...ה' יספר בכתוב עמים זה ילד שם סלה"

הזהר הקדוש בפרשת "פקודי" אומר, שכאשר האדם מתפלל שלא בכונה, או לומד תורה שלא לשמה – אין התפילה או הלימוד עולות למעלה, אלא נשמרות הן ברקיע מיוחד. אולם, לאחר מכן, כאשר הוא מתפלל בכונה, או לומד תורה לשמה, הנה, כל התפילות וכל הלימוד, שלא היו כהוגן, עולים למעלה למעלה לריח ניחוח לפני ה' יתברך.

ועל-כך רמז הפתוב: "זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הכהן". דהינו, "תורת המצרע" – אותה תפילה או תורה פגומה, שלא היתה כהוגן, הנה "ביום טהרתו" – ביום שהוא לומד או מתפלל בכונה, אז "והובא אל הכהן", הוא המלאך מיכאל, שמביא את התפילות למעלה לריח ניחוח לפני הקב"ה.

בענין זה מסופר בספר "נוטרי אמון" על הרה"ק מטשורטקוב זיע"א, שפעם הזמין אליו את אחד מחסידיו, איש סוחר אמיד וירא שמים, לאחר ששמע שאין הוא מתפלל כהלך.

שאל אותו הרה"ק מטשורטקוב: "האם זה נכון שאינך מתפלל?" "נכון" השיב האיש. "הפיצד"? שאל אותו הרב. החסיד לא התבלבל, והשיב לרב: "אמנם אינני תלמיד חכם גדול, אולם מעלה אחת יש בי – הנני איש אמת, שמקפיד על מידה זו מאד. והואיל ואינני מצליח לכוון בתפילה, אינני מתפלל, כי איך אעשה שקר בנפשי?" ענה לו הרה"ק מטשורטקוב: "הנה, דוד המלך אומר בספר תהילים פסוק, שנראה לכאורה לא מובן: "ולציון יאמר...ה' יספר בכתוב עמים, זה ילד שם סלה". וכי הקב"ה כותב "בכתוב עמים"? (בצורת פתיבה של העמים/הגויים?) וגם צריך להבין, מי זה "ילד שם"?

הביט החסיד ברבו וחכה לתשובה. אמר לו הרבי: "דע לך, כאשר בא יהודי לבית הכנסת, ומתפלל תפילה בלא כונה, הקב"ה אינו מחשיב תפילה זו, ורושם בפנקסו את הספרה "אפס". אם מוסיף אותו יהודי, ובכל יום ויום מתפלל תפילה שלא כהוגן, ובלא כונה, שוב רושם הקב"ה "אפס" בפנקסו. וכך הלאה כל יום ויום, רושם הוא יתברך "אפס" בפנקסו, עד שמתמלא הפנקס ב"אפסים" רבים...". "אולם" – המשיך הרבי ואמר לאותו חסיד – "כאשר מגיע יום אחד, שבו אותו אדם מתפלל כהוגן ובכונה, הנה, הקב"ה רושם בפנקסו את הספרה 1. אבל את הספרה הזאת שם הקב"ה בצד שמאל של ה"אפסים" (100000000000), ובבית אחת הופכים כל ה"אפסים" לבעלי ערך של מליונים ומליארדים רבים. וזהו שאומר דוד המלך: "ה' יספר בכתוב עמים" – כאשר יהודי בא ומתפלל בבית הכנסת תפילה ראויה ובכונה שלמה, הקב"ה שם את הספרה 1, "בכתוב עמים" – כפי שהגויים פותבים – משמאל לימין (ולא כמו ישראל, שפותבים מימין לשמאל). ועל-ידי כך "זה ילד שם סלה" – אותה תפילה אחת שנאמרה מתוך כונת הלב, מולידה את כל התפילות האחרות, שלא היו בכונה, והם פריח ניחוח לפני ה' יתברך!". (רבותי, מסיפור זה צריכים כלם לשמוח ולהתחזק מאד. שכן, גם כאשר באים אנו לתפילה טרודים ועיפים, וקשה מאד לכוון בתפילה, הנה לאחר מכן, בתפילה אחת בכונה ופראוי, אפשר להרויח מליונים ומליארדים של מצות...ב.צ).

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!